

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^e JAARGANG

WOENSDAG 13 APRIL 1921

No. 276

INHOUD

	Biz.
MUNTWEZEN EN CIRCULATIEBANKEN IN NEDERLANDSCH-INDIË door Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel ..	319
Economische Dwalingen en de Landbouwproductie door J. Smid	322
Stoomvaartverbinding tusschen Nederland en Zuid-Afrika	325
Londensche Correspondentie	325
Index-cijfers	327
AANTEKENINGEN:	
De crisis	328
De kostprijs van een ton Engelsche kolen	329
Stand der cultures en uitvoer gedurende het vierde kwartaal 1920, in Suriname	329
MAANDCIJFERS:	
Emissies in Maart 1921	329
Résumé uit het „Monthly Bulletin of Statistics”	330
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen November 1920	330
Productie der Kolenmijnen	331
Rijkspostspaarbank	331
Giro-omzet bij de Nederlandsche Bank	331
Postchèque en Girodienst	331
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	331—339
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

Assistent-Redacteur voor het weekblad: D. J. Wansink.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.

Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: Economisch Instituut.

Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0.50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

11. April 1921.

Zooals meestal om dezen tijd van het jaar, bleef de geldmarkt gedurende de afgelopen berichtswEEK nog vrij vast. Geld voor particulier disconto was er bijna geen enkelen dag beschikbaar. Slechts nu en dan konden kleine postjes van het allerbeste papier voor 4% pCt. plaatsing vinden. Dat de prolongatierente geleidelijk van 5 tot 4 pCt. terugliep is dan ook hoofdzakelijk toe te schrijven aan de zeer geringe vraag, daar door de talrijke liquidaties en het zeer verlaagde koerspeil van de effectenmarkt de benodigde bedra-

gen veel geringer werden. Ook voor „callgeld” bleef het aanbod beperkt.

De wisselmarkt was vrij stationnair, de meeste koersen waren na eenige vrij geringe schommelingen aan het einde der week ongeveer gelijk aan die van het begin. Uitzondering maakte Londen, dat in verband met de mijnwerkersstaking zeer aangeboden was. Vooral Zaterdag vroeg was de stemming uiterst flauw, zoodat voor 11,25 werd afgedaan. Op betere berichten omtrent de staking, trad echter weder spoedig een verbetering in, die heden verder voortgang maakte en den koers weder op ca. 11,31 bracht. Overigens waren Batavia en Buenos Aires opnieuw flauwer, 95% latend en 93% à 94%.

LONDEN, 9 APRIL 1921.

Geld was gemakkelijk te verkrijgen in het begin der week, hetgeen veroorzaakt werd door zware uitbetalingen van de Regeering; de markt gebruikte dit bedrag grootendeels door haar schuld aan de Bank of England terug te betalen.

Hernieuwing van daggeld werd voornamelijk tegen 5½ pCt. gedaan; terwijl dit cijfer ook geldt voor nieuw geld. Saldi werden slechts tegen 4 pCt. opgenomen. Zevendaags-geld bleef 5½ pCt.

Door het geringe aanbod van wissels was er in de disconto-markt niet veel te doen en prijzen bleven voor tweemaands-papier 5% pCt., driemaands- 6¾ pCt., viermaands- 6¾ pCt. en zesmaands- 6 pCt.

MUNTWEZEN EN CIRCULATIEBANKEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Onder dezen titel verscheen eenige maanden geleden een boek van de hand van Mr. Vissering, (Amsterdam, J. H. de Bussy 1920). Het bevat een breed opgezet pleidooi voor eene scheiding van de muntstelsels van Nederland en Ned. Indië, en wel, zooals uit het hier volgende zal blijken, eene scheiding in het belang van Ned. Indië.

Hoe komt de President van de Nederlandsche Bank er toe, om zijne belangstelling aldus te richten op eene meer specifiek Indische quaestie? zou men kunnen vragen. Het antwoord vinden wij in de voorrede, waar Mr. Vissering het feit memoreert, dat deze quaestie reeds meermalen is opgeworpen, hij voorziet, dat binnenkort zeer gewichtige beslissingen ten aanzien van het muntwezen in Ned. Indië zullen moeten worden genomen en hij wil door dit boek materiaal bijdragen, dat noodig kan blijken, om die beslissingen met juist inzicht te nemen en te beoordeelen. Dank zij zijne vroegere werkzaamheid in Ned. Indië beschikte Mr. Vissering over zeer veel materiaal, dat in dit boek verwerkt kon worden.

Daarbij komt nog iets: Bij de lezing van het tiende hoofdstuk, hetwelk de conclusies bevat van den schrijver nopens de te nemen beslissingen inzake het Ned. Indische Muntstelsel voor de naaste toekomst, kan men zich moeilijk aan den indruk onttrekken, dat de schrijver — misschien onbewust — een pleidooi wilde schrijven ter verdediging van de houding der Nederlandsche Bank tegenover Ned. Indië in den jongsten tijd.

Het streven van den President van de Nederlandsche Bank om de publiciteit inzake de gestie van dit Instituut uit te breiden buiten de grenzen, waartoe het Bankoctrooi de Circulatiebank verplicht, kan niet anders dan met de grootste ingenomenheid worden begroet. Naast de wekelijksche publicaties van de Balans, geven de talrijke brochures van den President der Nederlandsche Bank aan het publiek op ruime wijze de mogelijkheid, om zich een denkbeeld te vormen nopens de door die Bank gevoerde politiek. Men schijnt hieruit te mogen opmaken, dat Mr. Vissering terecht het gevoelen van de bekende 17 Heeren in hun protest van Mei 1920 geuit, niet deelt, als zoude het publiek geen recht hebben zich te bemoeien met de door de Nederlandsche Bank gevoerde of te voeren politiek: Op lofwaardige wijze bracht Mr. Vissering achtereenvolgens al de hoofdlijnen der gevolgde Bankpolitiek voor het forum der publieke opinie, de goudpolitiek, de credietverleening, de bankbiljetten-uitgifte enz. en thans weer de politiek tegenover de Javasche Bank gevoerd.

Bezien wij dit boek nader, dan blijkt, dat het verdeeld is in drie Afdelingen, waarvan de eerste eene uitgebreide en keurige historische inleiding geeft nopens het Munt- en Bankwezen in Nederlandsch Indië tot ongeveer het begin dezer eeuw. In hoofdzaak dient dit historisch overzicht, om het gevaar voor Nederland van de zilverterugvloeiing uit Ned. Indië duidelijk te maken. Het schijnt overbodig om deze quaestie voor de lezers van dit blad uitvoerig uiteen te zetten.

Vermelding verdienen in deze afdeling nog een hoofdstuk over de steeds krachtiger wordende positie van de Javasche Bank tot aan het jaar 1906 en een in breede trekken gehouden schildering van de opleving van Ned. Indië op economisch gebied na 1906.

De volgende afdeling behelst drie muntadviezen door Mr. Vissering gedurende zijne Indische jaren uitgebracht aan het Gouvernement. Van deze adviezen heeft het tweede meer in het bijzonder waarde voor den gang van het betoog in het besproken boek. Daar de maatregelen en voorschriften op muntgebied in Nederlandsch Indië onoverzichtelijk waren geworden in den loop der tijden, had het Gouvernement het voornemen om deze geheele materie in eene nieuwe wet te codificeeren en de Directeur van Financiën legde aan het Bestuur van de Javasche Bank een ontwerp van wet voor met verzoek, daaromtrent te willen rapporteeren. Dit rapport is het hierboven bedoelde tweede Muntadvies. (Het begint met een uitgebreid historisch overzicht van de Nederlandsche en Nederlandsch Indische Muntstelsels. De buitenstaander vraagt zich niet zonder verwondering af, of de Javasche Bank het meerendeel der daar voorge dragen feiten bij den Directeur van Financiën niet als bekend mocht veronderstellen. Hoe dan ook, er wordt uitvoerig uitgelegd, hoe Nederland in 1875 na lang aarzelen tot den gouden (hinkenden) standaard overging, hoe door die aarzeling het zilvergeld na den overgang niet dan met zeer groot verlies kon worden outmunt, hoe om verschillende redenen, die ontmunt ing achterwege bleef en hoe Nederlandsch Indië successievelijk een zeer groot gedeelte dezer, wat hunne metaalwaarde betreft, zeer sterk gedeprecieerde zilveren standpenningen had opgenomen.

Na deze inleiding wordt dan betoogd, dat Nederland de garantie voor de pariwaarde dier zilveren munten moet blijven dragen, ook al zijn ze in Nederlandsch Indië; dat de wil daartoe van de Nederlandsche Regeering duidelijk in de wet moest blijken.

Hierop volgt eene belangwekkende beschouwing over het feit, dat zilver *het* gewenschte circulatiemiddel in Ned. Indië is. Daar dit metaal echter door zijne voortdurende depreciatie niet meer deugt als waarde-meter, moet men aan de zilveren munten eene vaste, fiduciaire goudwaarde verleenen; m.a.w. ook bij eene nieuwe regeling van het muntwezen moest, volgens het advies van 1908, de bestaande gouden standaard voor Ned. Indië gehandhaafd blijven.

Een argument van de tegenstanders van den gouden standaard voor Indië wordt daarna ontzenuwd en het is wel nuttig hierbij een oogenblik stil te staan. Immers de geheele quaestie van het zilveren teekengeld is in haar wezen dezelfde als die van het papieren teekengeld; waar deze laatste quaestie nog altijd van zulk een intens actueel belang is, schijnt het nuttig om met aandacht te beschouwen, wat men indertijd voor het loslaten van de goudbasis van teekengeld wist aan te voeren, en vooral; wat Mr. Vissering destijds er tegen in bracht, hij, die thans zulk een voornaam aandeel heeft in de politiek ten opzichte van het Nederlandsche papieren ruilmiddel bij uitnemendheid, de biljetten van de Nederlandsche Bank. Hetgeen dan de tegenstanders van de goudbasis aanhaalden, was het voorbeeld van Deli. Daar had men zich jaren lang moeten behelpen met den steeds meer depreciërenden zilveren Dollar en... dit behelpen is juist de oorzaak geweest van groote voordeelen voor de cultures en de exporteurs van Deli. Die schijnbare tegenspraak is gemakkelijk te verklaren, zegt de Javasche Bank (Mr. Vissering). En er volgt eene aanhaling van hetgeen Mr. N. G. Pierson en Dr. A. Vrolijk schreven in hunne nadere verdediging van hun voorstel tot de wet van 1884 strekkende, gelijk men weet, om gedeprecieerde teekenmunt op zijne goudpariteit te handhaven. De beide bekende economisten wezen er op, wie in het algemeen wel en wie niet de nadeelen zouden ondervinden eener depreciatie van het geld ten gevolge van het loslaten der goudbasis; zij schreven: „Niet den bankier, niet den groothandelaar, hebben wij bij het indienen van ons voorstel op het oog gehad; allermint den exporteur, wien eene rijzing der wisselkoersen steeds welkom is, maar den kleinen rentenier, den gepensioneerde, den ambtenaar, den daglooner. Daalt de waarde van het goud (? moet wel zijn *geld*) op hunne schouders zal het neerkomen.” Het advies vereenigt zich hier volkomen mede en toont dan aan, dat van al de hier genoemde klassen, die nadeel konden ondervinden, in Deli de meesten ontbraken of door bijzondere omstandigheden buiten het ruilmiddel omgaande, ze niet voelden; slechts de klasse der ambtenaren bleef over en die had ook genoeg geklaagd over het dure leven op Deli.

Gelijk gezegd, deze reminiscentie is wel merkwaardig voor dezen tegenwoordigen tijd, waarin o.a. bankiers in hunne jaarverslagen den raad geven niet te bang te zijn voor inflatie.

Na aldus de wenschelijkheid van het behoud der goudbasis voor het Ned. Indische ruilmiddel te hebben aangetoond, behandelt de Javasche Bank in haar advies van 1908 de vraag, hoe de Regeering de pariwaarde van het teekengeld zal kunnen waarborgen, waartoe zij naar het oordeel dier circulatiebank bij de wet moet verplicht worden.

„Deze vraag zal, evenals in andere landen, telkens naar omstandigheden te beoordeelen zijn” (blz. 237). Na het vooropstellen dezer opportunistische formule, wordt erop gewezen, hoe de circulatiebanken de Regeering hierbij groote diensten kunnen bewijzen. De Javasche Bank haalt dan eene schriftelijke verklaring aan, die de Nederlandsche Bank aan de Nederlandsche Regeering op haar verzoek afgaf bij de (destijds) laatste vernieuwing van het bankoctrooi, welke verklaring, zooals men uit de ervaring weet, helaas thans hare geldigheid schijnt te hebben verloren. Zij is juist daardoor thans echter veel mekwaardiger dan destijds; zij luidde:

„De Directie der Nederlandsche Bank verbindt zich

tegenover de Regeering tot handhaving en voortzetting van de tot dusver door haar gevolgde goudpolitiek, door bij stijging van de wisselkoersen op het buitenland boven de pariteit der goudwaarde, haren goudvoorraad, zolang zij daartoe bij machte zal zijn, voor uitvoer beschikbaar te blijven stellen op den voet van f 1653.44 per Kilogram fijn voor baren en tot hiermede overeenkomende prijzen voor gouden muntspeciën."

Eigenaardig treft het hiernaast te lezen eene passage, waarin de schrijver, President van de Nederlandsche Bank, de weigering van dat Instituut om verder goud aan de Javasche Bank af te geven, bespreekt (blz. 374):

..... Nog eenige bijkomstige redenen hebben de Nederlandsche Bank tot dit besluit geleid. In Nederland meende de circulatiebank geen goud aan het publiek te moeten afstaan, omdat het publiek door het belangrijk agio op goudmetaal elders te verwerven, een geheel ongemotiveerde, persoonlijke winst door die afgifte kon maken.... enz."

De Javasche Bank bleef bij hare gezonde principes van 1908 en gaf wel goud af; zoodoende zou de „ongemotiveerde, persoonlijke" winst, die men aan de Nederlanders in Nederland moest onthouden, in de zakken van hadji's en Arabieren komen.

Ik moge volstaan deze beide citaten naast elkaar te stellen zonder er hier verdere beschouwingen aan vast te knoopen.

Er wordt verder erop gewezen, dat ook de Javasche Bank veel zal kunnen bijdragen tot de handhaving van de goudpariteit voor de in Ned. Indië circuleerende Nederlandsche zilveren teekmunt. Op de daarbij aangevoerde argumenten zal hieronder nader teruggekomen worden. Het advies eindigt met de behandeling van eenige technische details op muntgebied.

De Derde Afdeling van het boek brengt ons op het gebied van de actuele muntpolitiek, zij handelt over het vraagstuk der scheiding van muntstelsels tusschen Nederland en Ned. Indië. Men zou de beide voorafgaande Afdelingen kunnen beschouwen als eene inleiding tot deze derde Afdeling en men moet het buitengewone talent van den schrijver bewonderen, die het niet zonder durf weet klaar te spelen een historisch overzicht en eene verzameling van adviezen zoodanig achter elkaar te doen afdrucken, dat men ze leest als de hoofdstukken van één boek, dat men er een doorlopend betoog in kan lezen.

Ons wordt eerst voor oogen gevoerd, hoe Ned. Indië kwam aan zijne munteenheid met Nederland, dan, in de adviezen, welke gevolgen dat voor Indië met zich brengt, welke verantwoordelijkheid Nederland daardoor op zich nam, thans komt in de derde Afdeling als eerste hoofdstuk het vierde muntadvies van den schrijver, hetwelk hij in 1913 aan de Regeering gaf. Dit handelt over de afwenning der gevaren, welke voor Nederland voortvloeien uit zijne bovenbedoelde verantwoordelijkheid.

Bij de behandeling van de nieuwe muntwetten was in 1912 in de Staten Generaal als afweermiddel tegen die gevaren aanbevolen eene scheiding van muntstelsels. De Regeering beloofde de zaak te doen onderzoeken door eene Staatscommissie en noodigde den President van de Nederlandsche Bank uit eene zoodanige Commissie te willen samenstellen en er het Voorzitterschap van te aanvaarden. Deze beantwoordde dit verzoek met een uitvoerig advies, waarin hij de benoeming eener zoodanige Commissie ontraadde. Zijn betoog was, dat de hierbedoelde gevaren bestonden in eene terugvloeiing van het zilveren teekengeld naar Nederland, hetwelk alhier niet in de circulatie zou kunnen worden opgenomen en dus — niet zonder groot verlies voor de schatkist — ontmunt zou moeten worden. Schrijver betoogt dan, dat Nederland zich aan die verantwoordelijkheid niet mag onttrekken. (daarmede blijft hij in de lijn van het tweede muntadvies voormeld). Als pleister op de wond werd echter onmiddellijk daarop aangetoond, dat de waar-

schijnlijkheid niet groot was, dat het in theorie bestaande gevaar in de practijk zou tot uiting komen. Ned. Indië zou, naar des schrijvers overtuiging, de op zijn gebied aanwezige voorraad zilveren teekmunt wel altijd noodig hebben voor zijne eigen behoefte. Die behoefte toch is sedert 1905 belangrijk grooter geworden, door de uitbreiding van ons rechtstreeksch gezag over een veel grooter deel van den Archipel. Door het gebruik slijten de munten en er gaan er verloren, de voorraad wordt dus kleiner van het reeds aanwezige zilvergeld; voor het nieuw daarheen te zenden zilvergeld hebben wij sedert 1912 een garantiefonds in het zgn. Muntfonds, waarin de fiscus de winsten behaald door de seignoriage moet storten. Ook het argument van den vreemden veroveraar, die het Nederlandsche teekengeld uit Indië naar Nederland zou kunnen terugzenden en door eigen teekengeld vervangen, wordt onder de oogen gezien en ontzenuwd. De Regeering vereenigde zich met dit advies en liet de zaak rusten.

Nu komt Mr. Vissering in zijn laatste hoofdstuk op deze quaestie terug en komt tot de conclusie, dat men thans binnenkort tot scheiding der muntstelsels moet overgaan. Dit slot is even verrassend als belangwekkend. Men houde zich goed voor oogen, dat de quaestie in 1912 erover liep een middel te vinden, om de gevaarlijke gevolgen voor Nederland, van de eenheid der muntstelsels, af te wenden. De radicale oplossing van het probleem in de Staten Generaal aangegeven was: opheffing dier eenheid, dus scheiding. Met steekhoudende argumenten ontraadde Mr. Vissering in 1913 die wijze van handelen. Thans begint hij zijn betoog van 1920 met de vaststelling, dat die gevaren voor Nederland om verschillende redenen niet meer bestaan, waaronder in de voornaamste plaats de zeer sterke rijzing van den zilverprijs en het als gevolg daarvan insmelten door de bewoners van Ned. Indië of derden van het aldaar circuleerende Nederlandsche zilvergeld; men zou meenen, dat de gang van het betoog moest luiden, dat nu voor Nederland er geen gevaren meer voortvloeien uit de eenheid van muntstelsels, niets zich meer tegen eene bestendiging van die eenheid verzet, maar nu komt een verrassende wending: het laatste hoofdstuk beveelt de scheiding der beide muntstelsels met klem aan. Toch is het betoog van Mr. Vissering consequent.

Reeds aan het slot van het advies van 1913 werd gezegd, dat, wanneer over 15 of misschien reeds 10 jaar het Muntfonds tot een zoodanig bedrag zou zijn aangegroeid, dat het als garantiefonds voor de in Ned. Indië circuleerende zilveren teekmunt zou kunnen dienen, deze kolonie *zoover zou kunnen zijn* tegen dien tijd als thans reeds (1913) Britsch Indië en de Straits Settlements zijn, zoodat zij zich de weelde zou kunnen veroorloven van een eigen koloniaal muntstelsel ook voor de zilveren teekmunt. Tegen dien tijd zou een onderzoek der quaestie eener muntscheiding door eene Staatscommissie op hare plaats zijn. Hier als het ware bij aansluitende, deelt de adviseur van 1913 thans mede, dat die tijd gekomen is, dat Ned. Indië en de Indische circulatiebank thans hunne positie dusdanig hebben versterkt, dat die kolonie de weelde van een eigen muntstelsel kan dragen. Bovendien, zoo wordt dan verder betoogd, hebben verschillende omstandigheden ertoe geleid, dat thans de facto, die scheiding van muntstelsels reeds bestaat, slechts de waardemeter is nog dezelfde, doch de muntstelsels van Nederland en Nederlandsch Indië hebben in de practijk thans geen enkel muntsoort meer gemeen. Wel nu, zegt de schrijver (pag. 377) „laten wij dien toestand dan ook in theorie aanvaarden en in de muntwet vastleggen". En schrijver eindigt zijn boek met er op te wijzen, dat alle ernstige bezwaren, welke vroeger tegen eene scheiding van muntwezen bestonden, thans verdwenen zijn. „De tijd is rijp voor eene definitieve beslissing." (blz. 380). Die definitieve beslissing zal de scheiding moeten brengen; deze beteekent niet eene indesteeklating door Nederland van zijne

koloniën, maar eene ontwikkeling van Indië tot meer eigen kracht ook op dit punt. (blz. 378).

Waarom dus thans scheiding? Niet wegens het gevaar voor Nederland, dat de Staten Generaal van 1912 als scheidingsgrond eventueel wilden beschouwen, integendeel, zoolang dat gevaar bestond, kon de scheiding niet plaats vinden, Nederland moest dat gevaar loopen en blijven loopen, het mocht niet afgevoerd worden op Ned. Indië. Nu is het er niet meer en bovendien is Ned. Indië rijk geworden en bezit nagenoeg geen Nederlandsche munten meer. Daardoor kan men nu tot scheiden overgaan, en dus moet het er dan maar van komen. Als men het geheele betoog zoo kortelijks samenvat, dan bespeurt men, waar wij aan des schrijvers hand over den afgrond moeten springen. Tusschen het kunnen scheiden en moeten scheiden gaapt een kloof, die slechtst kan overbrugd worden door de wenschelijkheid van die scheiding aan te toonen. Is dit bewijs geleverd, dan kan men zeggen: het is nuttig, dus noodig.

Dat Ned. Indië op het oogenblik door de stijging van den zilverbijprijs en het dientengevolge uit de circulatie verdwijnen van het zilveren teekengeld, en voorts door de depreciatie van het Nederlandsche papiergeld met als gevolg het goudagio en de weigering van de Nederlandsche Bank om aan de Javasche Bank goud af te geven, dat, zeg ik, door die omstandigheden Ned. Indië thans bijna geen Nederlandsche standpenningen bezit, kan geen bewijs opleveren voor de wenschelijkheid eener scheiding.

Wij houden dan nog over het bovengeciteerde argument van de ontwikkeling van Indië tot meer eigen kracht ook op dit punt. Het moet echter wel treffen, dat uit Ned. Indië zelf geen stemmen in die richting zijn opgegaan. Mr. Vissering noemt een eigen muntstelsel eene weelde voor Ned. Indië; een weeldeartikel heeft altijd twee eigenschappen, het levert een genot van een buitengewonen aard op en het is duur. Aan den laatsten eisch kan het eigen muntstelsel onder omstandigheden voldoen, het kan Indië duur te staan komen, maar welke is het genot, dat die kolonie ervan kan hebben? Zoolang het Nederlandsche muntwezen in orde is, vermag ik geen speciale voordeelen voor Indië te zien in het opgeven van de in 1854 na zoo veel moeite verkregen eenheid van muntwezen. Die eenheid toch brengt mede, dat Indië, als Nederland een goed geordend muntwezen heeft, dat eveneens bezit en er alle voordeelen van verkrijgt. Hapert er echter iets aan het Nederlandsche muntwezen, dan zou het voor Indië van voordeel kunnen zijn om tot een eigen muntstelsel over te gaan; noodzakelijk is dat ook zelfs in dat geval niet, omdat een eigen Indisch muntwezen in theorie even goed in wanorde kan geraken, als het Nederlandsche. Maar zou Indië op dien grond op eene scheiding aandringen, wat het niet doet, dan zou men in waarheid kunnen spreken van eene indesteekclating, Indië zou zijn moederland ver-zaken op muntgebied.

Hier moeten wij terugkomen op het tweede muntadvies en wel op hegeen de Javasche Bank mededeelde omtrent de steun, die deze circulatiebank kan verleen en bij het op goudpariteit houden van het Nederlandsche ruilmiddel. Zonder te veel in bijzonderheden te treden (belangstellenden zij de betrokken passage t.a.p. blz. 238 ter lezing aanbevolen) kan men zeggen, dat de Javasche Bank, naar haar eigen oordeel, uitstekende diensten in dien zin kan verleen en reeds verleend heeft. Zij heeft het in hare macht door discontoeering der oogstwissels op Londen, zich zooveel goud te verschaffen, als zij wil, ten minste in normale oogstjaren. Want in zulke jaren overtreft de export van Indië verre den import, het excedent kan de Indische circulatiebank zich dan in goud laten uitbetalen en dit goud aan de Nederlandsche Bank afdragen, als die het nodig mocht hebben in het belang van de goudpariteit van het ruilmiddel. De door de Javasche Bank aangegeven, zeer logische, organisatie van wat men zou kunnen noemen de Muntwacht, is

dus: De Regeering is verantwoordelijk voor den toestand van het ruilmiddel, zij wordt gesteund door de Nederlandsche Bank, en deze kan op hare beurt rekenen op den steun van de Javasche Bank. Dit stelsel levert in het oogspringende voordeelen op; schieten op een oogenblik de krachten van de Nederlandsche Circulatiebank tekort, dan kan de steun uit Indië haar de vervulling harer taak mogelijk maken, kan anderzijds in tijden van malaise in de cultures de Javasche Bank weinig steun verleen, dan is het zeer wel mogelijk, dat de Nederlandsche Bank op dat oogenblik zoo sterk is, dat zij het zonder dien steun af kan; gevaar voor het ruilmiddel dreigt dan slechts, wanneer in eene periode beide circulatiebanken in eene zwakke positie staan. En zelfs dan nog blijft de mogelijkheid, dat de Regeering het buiten den steun der beide circulatiebanken kan stellen. Ik denk hier aan de les, gegeven door R. G. Lévy en afgedrukt in het muntadvies van 1912 (t. a. p. blz. 356):

„Là où les particuliers ne peuvent pas puiser le métal jaune dans la circulation, il faut que l'autorité publique opère les remèdes qui ont le même effet; et pour les effectuer sans difficultés, le Trésor doit au préalable avoir préparé les moyens de le faire, c. a. d. être créateur de sommes importantes sur des places étrangères.”

Maar in dit systeem werken deze drie krachten alle mede tot bereiking van het eene doel, het houden op goudpeil van de circulatiemiddelen van Nederland, die door de eenheid van muntwezen ook die van Ned. Indië zijn. Verbreekt men die eenheid, dan zullen ook de krachtsinspanningen der drie machten anders gericht worden, gaan divergeeren; de Javasche Bank zal voor de Indische roepje gaan werken, de Nederlandsche Bank voor de Gulden, eventuele onderlinge steun zal eene vriendelijkheid worden, geen noodzaak meer zijn. Dit komt al dadelijk tot uiting, waar Mr. Vissering op blz. 378 de mogelijkheid bespreekt eener later eventueel noodige Indische valutaleening, waarvan men, naar het oordeel van den schrijver, mag verwachten, dat zij in Nederland in ruime mate de belangstelling van het belegend publiek zal trekken.

Mr. Vissering sluit zich op zijn gebied dus aan bij het koor van diegenen, die voor Indië zelfstandigheid eischen. Dieper op deze kwestie in te gaan, zou beteekenen het geheele moderne koloniale vraagstuk te ontrollen, hetgeen de grenzen van dit artikel ver te buiten zou gaan.

Maar, zou men kunnen zeggen, Britsch Indië en de Straits Settlements dan? Al neemt men aan, dat deze kolonies terecht een eigen muntwezen hebben gekregen, dan nog bewijst dat niets voor Ned. Indië. De omstandigheden, die ginds leidden tot een eigen muntstelsel bestaan bij ons niet.

De inleiding van het boek van Mr. Vissering legt den nadruk erop, dat Nederland met zijne bevolking van nog geen 7 miljoen de zorg op zich heeft genomen voor het muntwezen van Ned. Indië met zijn 50 miljoen bewoners en uitgestrekt gebied. Bij de lezing daarvan zou de gedachte kunnen rijzen, dat het misschien beter ware, om, als het maar enigszins kan, van die zware zorg bevrijd te worden; maar heb ik niet ergens gelezen, dat voor Nederland zijn uitgebreid koloniaal bezit niet zoozeer het voordeel oplevert van zeer winstgevende ondernemingen en handelszaken, maar bovenal het voordeel, dat het een klein volk noodzaakt tot het voortdurend volbrengen van groote daden? C. K. v. B.

ECONOMISCHE DWALINGEN EN DE LANDBOUWPRODUCTIE.

In den laatsten tijd is door mij meer dan eens beweerd, dat men door onvoldoende inzicht in den landbouw bezig is het maatschappelijk gebouw te restaureren, zonder rekening te houden met de fundamente van dat gebouw en dat het daarom noodig is onzondigheid onder de intellectueelen, meer inzicht te verspreiden omtrent het karakter der landbouw-

productie en hare beteekenis voor het economisch leven. Het doel van de volgende beschouwingen is, deze bewering eenigszins nader toe te lichten.

Zal deze toelichting volledig zijn, zoo zou ik echter meer ruimte noodig hebben dan ik durf vragen. Ik zal daarom kort moeten zijn en mijn betoog hier en daar het karakter moeten geven van eene opeenvolging van stellingen, waarvan sommige elk op zichzelf het onderwerp van een afzonderlijk artikel zouden kunnen vormen. Ik hoop intusschen, dat die beknoptheid aan de duidelijkheid niet al te veel afbreuk doet.

Als ik den landbouw het fundament noem van het maatschappelijk gebouw, dan bedoel ik daarmee meer dan eenvoudig eene gemeenplaats. Deze beweging steunt hierop, dat de meest wezenlijke behoeften van den mensch, die aan voeding, kleeding en gedeeltelijk ook woning, slechts kunnen worden bevredigd, door middel van organische stoffen. De industrie kan die stoffen wel verwerken, de handel kan ze verplaatsen, maar ze voortbrengen kan alleen de landbouw. Daarom moet de stedelijke en industriële bovenbouw van elke maatschappij rusten op een landbouwfundament. Oorspronkelijk waren bovenbouw en fundament vereenigd in hetzelfde bedrijf: de primitieve natuurhuishouding. Later kwam er scheiding tusschen nijverheid en landbouw, maar beide bleven in elkanders nabijheid: de betrekkelijk kleine steden vonden hun landbouwfundament in de onmiddellijke omgeving. Deze toestand gaf aan het bestaan eene groote mate van zekerheid, terwijl de maatschappij gemakkelijk was te doorzien, wat voor allerlei economisch bijgeloof behoevde. Later is gekomen de wereldhuishouding met hare groote bevolkingscentra, die hun landbouwfundament meer en meer vonden in andere landen en andere werelddeelen, waardoor de verhoudingen voor velen niet meer te begrijpen waren en allerlei dwalingen op economisch gebied een zeer geschikten voedingsbodem vonden.

Deze dwalingen vinden, voor zoover zij niet aan de oppervlakkigheid zijn toe te schrijven, welke het stedelijk leven uit zijnen aard eigen is, haar oorsprong vooral daarin, dat het denken over de economische mogelijkheid van sociale verbeteringen eenzijdig steunt op het industriële productieproces, terwijl het landbouw-productieproces per slot van rekening het fundament van de geheele voortbrenging is en in haar de groote lijnen, die den vorm van het maatschappelijk gebouw bepalen, haar oorsprong vinden. Dit is te bedenkelijker, wijl het productieproces in den landbouw een geheel ander is dan het industriële proces. Bij dit laatste speelt de arbeid de beslissende rol en het is niet moeilijk te verklaren, hoe men, van dit standpunt uitgaande, komt tot de inzichten omtrent bestaansmogelijkheid, omtrent loon, omtrent de regeling der productie en omtrent den invloed van de bevolkingsdichtheid op de welvaart, die tegenwoordig in vele kringen overheerschen. Dat die inzichten echter voor een groot deel op dwaling berusten, springt duidelijk in het oog, zoodra men ze toest aan het karakter van de landbouwproductie.

Bij het productieproces in den landbouw speelt niet de arbeid de beslissende rol, maar de grond. Het zijn inzonderheid de beperktheid van den grond en de wet der afnemende bodem- of meeropbrengst, welke oorzaak zijn, dat de verhoudingen bij de landbouwproductie geheel anders zijn dan bij de industrie. Laatstgenoemde wet komt, zooals bekend verondersteld mag worden en daarom hier alleen wordt aangestipt, hierop neer, dat op eene zelfde oppervlakte slechts eene beperkte hoeveelheid organische stof kan worden voortgebracht en arbeids- en kapitaalsaanwending minder productief zijn, naarmate men, van zeker punt af, den grond intensiever gaat cultiveren. Tegen deze wet der afnemende meeropbrengst heeft men wel eens bedenkingen geopperd. Onlangs

is dit nog geschied door Dr. E. Laur in zijne „Einführung in die Wirtschaftlehre des Landbaus“. Deze bedenkingen blijken echter steeds op misverstand te berusten en zijn niet beter te weerleggen, dan door gebruik te maken van wat men in de wiskunde een bewijs uit het ongerijmde noemt. Als die wet niet bestond, zou zulks tot zulke ongerijmdheden leiden, dat ieder voelt, dat zij juist moet zijn. Indien iedere volgende arbeids- en kapitaalsaanwending op dezelfde oppervlakte hetzelfde resultaat opleverde, zou het dwaas zijn, dat een boer, die verscheiden kinderen heeft, zich in schulden steekt om aan ieder kind een bedrijf te verschaffen, zooals hij zelf heeft. Hij zou eenvoudig zijn bedrijf in zooveel deelen kunnen splitsen als hij kinderen had en ieder kind zou op de kleinere oppervlakte even goed den kost kunnen winnen als de vader op de grootere. En deze kinderen zouden later op hunne beurt weer evenzoo kunnen handelen. Ook zou het zeer dwaas zijn, dat wij eenige honderden millioenen aan de droogmaking der Zuidzee gingen besteden, indien de exploitatie van deze gronden geen beter resultaat gaf dan verkregen kon worden, door de voor die exploitatie noodige kosten aan te wenden tot intensiever cultuur der reeds aanwezige gronden.

Het zou mij te ver voeren op een en ander verder in te gaan. Mijn doel is alleen in het licht te stellen, dat deze wet der afnemende bodem- of meeropbrengst beslissend is voor de structuur der maatschappij, dat door hare verwijdering van den landbouw de heden-daagsche democratie bedoelde wet uit het oog verliest en dat zodoende de middelen, welke zij aanwendt om te komen tot eene restauratie van het maatschappelijk gebouw, noodwendig moeten falen.

Uit die wet toch vloeit m.i. voort:

a. dat het met behoud der grondslagen van de tegenwoordige maatschappij niet mogelijk is door loonopdrijving te komen tot eene betere verdeling van het maatschappelijk inkomen;

b. dat de richting onzer sociale wetgeving in menig opzicht berust op kardinale economische dwalingen;

c. dat het socialisme wel kan leiden tot meer gelijkheid, maar niet duurzaam tot meer welvaart, ook niet voor de arbeiders.

Het zijn deze drie stellingen, welke ik mij voorstel in het kort toe te lichten.

Ten gevolge van het bestaan der wet van de afnemende bodemopbrengst geeft dezelfde arbeid in den landbouw zeer verschillende uitkomsten. Als men in eene streek bijv. 3 millioen H.L. graan teelt, vereischt de voortbrenging van het eerste millioen H.L. per H.L. minder arbeid dan het tweede millioen en dit weer minder dan het derde. Het is gemakkelijk in te zien, dat het loon zich nicht naar de opbrengst van den minst productieven arbeid. Men mag dit onbillijk vinden, maar het is niet anders. En als men het hooger wil stellen, blijft die minder productieve arbeid eenvoudig achterwege; er ontstaat werkloosheid, waarvan men wel tijdelijk de gevolgen kan bestrijden, maar die toch op den duur, zal de maatschappij niet te gronde gaan, door loonsverlaging moet verdwijnen.

Wat hier nu direct voor den landbouw — en ook voor de winning van anorganische grondstoffen — geldt, laat zich langs indirecten weg gevoelen in de stedelijke en industriële bedrijven. De daarin te verdienen loonen staan onder den invloed van de landbouwloonen, doordien bij groot verschil in loonstandaard in den landbouw en in andere bedrijven er een sterke toevoer komt van landarbeiders naar andere bedrijven.

Nu kan men mij tegemoet voeren, dat dank zij de loonactie, de welstand der arbeiders in de laatste 25 jaren toch sterk is vooruitgegaan. Hierop antwoord ik het volgende:

1°. de verhooging van het loon betreft gedeelte-

lijk alleen het geldloon en niet het werkelijke loon, doordien de verhooging leidt tot prijsstijging;

2°. de grootere productiviteit van den arbeid — ook die onder de ongunstigste omstandigheden — ten gevolge van den technischen vooruitgang kon langs natuurlijke weg tot verhooging van het werkelijke loon leiden;

3°. de vermeerderde welstand der arbeiders is voor een deel ook te danken aan de steeds toenemende overheidsverzorging;

4°. wel kunnen sommige groepen van arbeiders, die geen concurrentie hebben te vreezen, met name die in dienst der overheid en sommige monopolistische bedrijven, hun welstand door loonopdriving vergrooten, maar dit geschiedt dan mede ten koste van andere arbeiders, die de door die bevoorrechte arbeidersgroepen verkregen meederen welstand in den vorm van hoogere belastingen of hoogere prijzen zullen moeten betalen en zelf hun loon niet kunnen opvoeren.

Het in het oog houden van het karakter der landbouwproductie en wel speciaal van de wet der afnemende bodemopbrengst leidt ook tot een geheel anderen kijk op de richting, waarin zich onze sociale wetgeving inzonderheid beweegt, doordien zij den toestand van den arbeider wil verbeteren door den werkgever te dwingen den arbeid dunder te betalen. De wetgever kan wel bepalen, dat de premie voor den eenen of anderen tak van arbeidersverzekering geheel of gedeeltelijk door den werkgever moet worden betaald, per slot van rekening zal zij toch komen ten laste van den arbeider. Loon + premie kunnen op den duur niet hooger zijn dan de opbrengst van den onder de gunstigste omstandigheden uitgevoerden arbeid.

De arbeiders mogen zich verheugen over de wettelijke verkorting van den arbeidsduur, in de meening, dat zij voor eene kleinere prestatie hetzelfde loon zullen ontvangen als vroeger voor eene grootere, op den duur zal het loon zooveel lager moeten zijn, als de vermindering van het resultaat van den arbeid door de verkorting van den arbeidsduur bedraagt.

Nu zou men zich niettemin bij de bedoelde richting in de sociale wetgeving kunnen neerleggen, indien de arbeiders van het bovenstaande goed waren doordrongen. Zij zijn dit echter niet. Daardoor leiden vele goedbedoelde maatregelen van sociale wetgeving tot verscherping van den loonstrijd, tot meer werkloosheid en ten slotte tot vermindering der productie met al de gevolgen daarvan ook voor de arbeiders.

Wat betreft de veronachtzaming van de beteekenis en het karakter der landbouwproductie spant de sociaaldemocratie wel de kroon. Wij staan hier voor een stelsel, dat geheel is gebaseerd op industriele en dan nog wel groot-industriele verhoudingen en alle productie beschouwt als mechanische productie.

De zoo belangrijke organische productie, die per slot van rekening de bestaansmogelijkheid der menschen bepaalt, wordt, zoo er al aandacht aan wordt geschonken, geheel behandeld als de mechanische productie. Die organische productie stelt echter geheel andere eischen dan de mechanische en zij levert voor de toepassing van de socialistische theorie in de praktijk ongetwijfeld groote, m.i. onoverkomenlijke moeilijkheden op. Ik wil daarop echter niet verder ingaan, doch alleen wat uitvoeriger stilstaan bij het hoofdbezwaar tegen het socialisme, dat uit het karakter der landbouwproductie, met name uit de wet der afnemende bodemopbrengst, voortvloeit.

Het socialisme brengt, doordien het alle productiemiddelen in het bezit der gemeenschap doet overgaan, noodzakelijk met zich mede, dat de verantwoordelijkheid voor het bestaan wordt verplaatst van het individu naar de gemeenschap. Dit geldt ook voor het bestaan der kinderen. Tegenwoordig gevoelt ieder weldenkend mensch den plicht te zorgen, dat zijne kinderen later een behoorlijk bestaan hebben.

Dit zet aan tot werken, tot sparen en tot voorzichtigheid op het gebied der gezinsvorming. In eene socialistische maatschappij zal het anders zijn. Daar kan het individu voor het bestaan van zijn kroost weinig doen. Het gevolg zal zijn grooter roekeloosheid op het gebied der gezinsvorming en nog sterker bevolkingsaanwas dan wij thans reeds kennen. Wij komen hier tot een punt, nl. het verband tusschen bevolkingsdichtheid en welvaart, waaromtrent allerlei onjuiste inzichten meer en meer terrein schijnen te winnen. De stedelijke middenstander, wiens omgeving al bijzonder geschikt is voor de ontwikkeling van allerlei economische dwalingen, komt er licht toe, te gelooven, dat toeneming der bevolking de welvaart bevordert.

Wie zich stelt op het standpunt der industriele productie zal dit wel niet willen aannemen, maar hij zal toch ook moeilijk inzien, welke gevaren voor de algemeene welvaart er in eene voortdurende toeneming der bevolking gelegen zijn. Ieder mensch toch, zoo hoorde ik onlangs een jong ingenieur in verband met dit vraagstuk beweren, brengt zijne beide handen mede en daardoor het vermogen om in zijn onderhoud te voorzien. Van het standpunt van een ingenieur gezien, lijkt het inderdaad zoo te zijn. Bij het industriele productieproces speelt de arbeid de beslissende rol en naarmate er meer menschen komen, kan er meer geproduceerd worden. Voor de industriele productie zijn echter grondstoffen noodig en bij de winning daarvan speelt niet de arbeid, maar de natuur een beslissende rol. Om ons tot de organische grondstoffen te bepalen, staan wij hier voor de beperktheid van den grond en de wet der afnemende bodemopbrengst. Daardoor wordt aan de toeneming der bevolking niet alleen eene absolute grens gesteld, maar ook veroorzaakt, dat die toeneming, van een bepaald punt af, de strekking heeft de opbrengst van den arbeid en daarmee ook het loon te doen dalen.

Het komt mij voor, dat er niets noodzakelijker is dan dat helderder inzichten ontstaan omtrent den invloed der bevolkingsdichtheid op de welvaart dan tegenwoordig overheerschen. In het bekende boek van Keynes vindt men zeer juist de kwetsbare plek van de West-Europeesche maatschappij aangewezen: een te klein landbouwfundament in verhouding tot den stedelijken en industrieelen bovenbouw. En wat Keynes hier van West-Europa in het algemeen zegt, geldt, naar het mij toeschijnt, inzonderheid voor Nederland. Het binnenlandsch landbouwfundament kan men echter niet willekeurig vergrooten, vooral niet, wanneer de menschen minder willen werken en meer verteren. Daardoor wordt het bevolkingsvraagstuk voor de oplossing der sociale kwestie meer en meer urgent. Dat ziet de democratie door hare verwijdering van den landbouw echter niet in.

Op grond van al het bovenstaande geloof ik, dat zij haar doel, duurzame verbetering van het lot der massa door de thans gebruikte of aanbevolen middelen niet zal bereiken, maar dat de geheele democratische beweging zal uitloopen op een groote debacle. Velen gevoelen dit, al kunnen zij wellicht dit gevoel niet precies verklaren. Ik heb getracht in het bovenstaande die verklaring in het kort te geven. Zij is gelegen in een onjuist inzicht in den bouw der maatschappij, door bij de bestudeering van die maatschappij niet uit te gaan van haar fundament.

Naar ik geloof, zal men, wil men duurzame verbetering der maatschappelijke verhoudingen, door veel van wat men voor dit doel tot dusver tot stand heeft gebracht, zoo spoedig mogelijk een streep moeten halen en van voren af moeten beginnen, geleid door een geheel ander inzicht in de structuur der maatschappij dan thans den toon aangeeft, steunende op een geheel andere mentaliteit dan tegenwoordig wordt aangekweekt en gebruik makende van geheel andere middelen dan men nu aanwendt.

Aan eene sociale actie, waarvan duurzaam succes zal zijn te verwachten, moet m.i. ten grondslag liggen:

1°. Het streng handhaven van de verantwoordelijkheid van het individu voor het bestaan van zich en zijn gezin.

2°. Het aankweeken van een sterk besef van die verantwoordelijkheid.

3°. In plaats van opheffing van het privaatsbezit eene zoo algemeen mogelijke verbreiding daarvan, waardoor het dragen van de verantwoordelijkheid voor het bestaan mogelijk wordt.

J. SMID.

Voorburg.

STOOMVAARTVERBINDING TUSSEN NEDERLAND EN ZUID-AFRIKA.

Aan de „Volksstem” van 17 Februari is het volgende ontleend:

De laatste zeepost bracht ons o.a. de Economisch-Statistische Berichten van 19 Januari j.l., welke 'n inleidings-artikel bevatten, waarin de schrijver de onlangs opgerichte Holland—Zuid-Afrika Stoomvaartlijn ter sprake brengt in verband met 't door de Nederlandse Regering bij de Tweede Kamer ingediend wetsontwerp om aan genoemde lijn 'n voorschot van f 5.000.000 te verlenen. We zullen onze lezers niet lastig vallen met de technische bezwaren welke in genoemd artikel tegen dit wetsvoorstel worden ingebracht. We beschikken over te weinig gegevens om deze bezwaren te kunnen weerleggen of te beamen. Maar wel achten we 't gewenst dat men zich in Nederland geen verkeerde voorstelling make omtrent de vooruitzichten ener rechtstreekse verbinding tussen 't Vasteland van Europa en Zuidafrika.

De schrijver van genoemd artikel wijst er terecht op, dat £ 12.000.000 aan diamanten en £ 3.000.000 struisveren geen schepen vullen, maar hij wijst niet op de grote stijging in onze eksport van asbest, corundum, koper, steenkool, tin, mica, loobast, wol, katoen, bokhaar, vlees, vruchten, wijnen, conserven, mielies, walvisolie enz. Hij wijst er niet op dat Zuidafrika zich reeds lang afvraagt of 't tijdstip niet is aangebroken om voor zijn stijgende produktie ruimer afzetgebied te vinden. We betreuren 't dat voorlopig onze grondstoffen nog elders verwerkt moeten worden, maar zolang dit 't geval is, moeten we trachten de beste prijzen ervoor te krijgen, en we weten welk 'n ruime markt 't Kontinent ons biedt.

Ook maakt de schrijver geen melding van de grote en grootse werken welke hier op uitvoering wachten. Nu onze Regering met meer vertrouwen dan ooit haar aandacht aan zuiver economische belangen kan wijden, zullen onze spoorwegen, havens, graansilo's, bevoeiingswerken enz. krachtig ter hand genomen kunnen worden. Al 't geen we daarvoor nodig hebben aan rollend en bouw materiaal, moeten we op de beste en billikste markten kopen en daarvoor zal 't Kontinent zeker willen mededingen. Men denkt bij de stichting ener stoomvaartlijn niet aan de dag van heden alleen, maar ziet ook in de toekomst en als de moeilijkheden der eerste jaren zo groot geacht moeten worden dat ze de gewone geldbelegger afschrikken, dan mag de Staat tussenbeide treden om de toekomst te redden.

Niet alleen terwille van Nederland, maar ook voor Zuidafrika hopen we dat de Nederlandse Tweede Kamer 't voorschot zal toestaan. Terwille van Nederland omdat 't iets heeft goed te maken en dit tans kan doen op 'n wijze welke het tenslotte ook zelf voordeel zal brengen; terwille van Zuidafrika omdat we in de Regeringshulp en 't daaruit voortvloeiende regeringstoezicht 'n waarborg menen te mogen verwachten tegen 't gevaar waaraan andere lijnen nog nooit ontsnapt zijn: 't bij slot van rekening toch weer treden in de bestaande scheepvaarting.

Is die waarborg eenmaal gegeven, dan geloven we dat men ook hier zijn steun niet onthouden zal. Niet door middel van bevoorrechtiging boven andere lijnen, maar ook door 't aanbieden van gelijke kansen. Billike voorwaarden van de ene kant zal zeker 'n zeer welwillende houding uitlokken van de andere kant. En als ons publiek ervan overtuigd kon worden dat de rechten welke de Nederlandse Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zich heeft voorbehouden bedoeld te zijn om onze eigen landszonen 'n plaats in te ruimen in 't beleid en bedrijf van de Holland—Zuidafrika-lijn, zodra daartoe aanleiding bestaat, dan zal de weg gebaad zijn om 'n beroep te doen op de beurs van hen, die naast hun eigen voordeel ook oog hebben voor grote nationale belangen.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De mijnwerkersstaking; anti-dumping voorstellen; inkomsten en uitgaven van den Staat over 1920—1921; oneenigheid in de British Dyestuffs Corporation.

Onze Londensche Correspondent schrijft ons d.d. 2 April: ¹⁾

Difficult as it is, in view of the events of the last few years, to decide where the limits of human folly lie, yet the events of the last few days in the mining industry of this country show that even the most generous limit must now be expanded. The miners are refusing to work on the terms offered by the owners, not because of the ability of the industry to bear a higher wage than those which form the content of the offer — because it is admitted even by Mr. Hodges that the industry is, temporarily at any rate, bankrupt — but because of the refusal of the owners to consent to a national wages agreement, and because of the refusal of the Government to subsidise the industry as a whole. These two aspects hang together. Even under a national scheme, the industry would not be in a position to pay the existing wages unless the industry were given a very generous measure of assistance at the expense of the tax-payers. The miners' contention is that what is above all wanted to revive industry is cheap coal. At present the State is forced to pay at least as much as is required by the terms of the miners' demands in the shape of unemployment benefit. Why not reduce the price of coal, thus getting industry to go again, and at the same time satisfy the Miners' Federation?

If that is the official case, the psychological situation is of course very much less difficult to describe. The men are out because they resent the wages reduction in any case, and because the amount of sacrifice required from the different districts is very different. The men will not submit to a reduction till the cost of living is lower than it is without a very grim struggle, and the fact that the dispute is now fundamentally a wages dispute has as its very first result that the miners can reckon on an enormous amount of moral support from the men in other industries. The shadow of wages reductions hangs heavily on all trades just now: the sweeping remarks of certain organs of opinion and of injudicious employers have greatly stimulated the idea that this is part of a general campaign against high wages. At the time of the last great railway strike, the cry of „your turn next” had a great deal of influence: the unspoken support which the railwaymen then got was quite enough to cause the press to modify its comments, and the present crisis, coming as it does at a moment of general unsettlement, will evoke this feeling even to a greater extent.

It is by no means clear that the situation will not greatly worsen in the next few days. The fact that the miners are leaving the pits to look after themselves is a good stick to beat an unpopular dog with: whilst on the other hand, the Miners have appealed to the other members of the Triple Alliance, and the Transport Workers and the Railwaymen are both to meet on Tuesday next.

It is considered improbable by good judges, not in the least biased by their wishes, that these two unions will come in. The fact is that the railwaymen will probably have trouble of their own over the decontrol of the lines, whilst it is very doubtful indeed whether the funds of the Transport Workers will stand a strike. In view of the trade depression, these must have been pretty severely hit already.

Opinion is divided on the subject of the probable length of the strike. The Union can hardly have

¹⁾ Aangezien deze brief (expressebestelling) ruim twee dagen ten postkantore te Rotterdam bleef liggen, alvorens besteld te worden, waren wij tot ons leedwezen niet in staat, hem in ons vorig nummer te publiceeren. — Red.

recovered from the effects of the strike last year. It is doubtful whether the men can succeed in their claim to unemployment benefit, and under these conditions a short struggle only would seem to be indicated. On the other hand, strikes in the past have been fought on next to no funds, and the same thing may happen again, though the older generation of unionists is rather scornful of the present day worker, who wants to be as comfortable during a strike as during a boom.

The strike will of course at once affect trade. In the heavy iron and steel trades especially it will lead to a closing down of works, for the depression in these trades shows no signs of lifting at all. In the cotton industry, where things are at long last improving a little, there is probably no danger from coal shortage, though it will probably act as a bear influence on buyers.

The strike is not the only influence which will affect trade in the near future. The Government have now tabled their proposals with regard to key industries, dumping, and depreciated exchanges. They so far consist of two resolutions which are to be submitted to the Committee of Ways and Means when the House of Commons meets again next week. That is, it is the intention of the Government to include these proposals amongst the financial legislation of the year: the resolutions will of course be discussed by the whole House, for the Ways and Means Committee consists of the whole House of Commons.

The proposals show a considerable falling away from the ideals of „High-Protection” in comparison with previous schemes of this kind. Roughly, they are as follows:

1. For a period of five years, there are to be imposed *ad valorem* duties of 33 $\frac{1}{3}$ per cent on the key articles, viz., chemical and optical glass, scientific instruments including instruments of precision of the types used in engineering machine shops and viewing rooms, wireless valves and similar rectifiers, and vacuum tubes, magnetos and magnets, arc-lamp carbons, hosiery latch needles, metallic tungsten, ferro-tungsten, and the other rare earth metal compounds, and, finally, all synthetic organic chemicals, analytical re-agents, all other fine chemicals, and chemicals manufactured by fermentation processes.

Here it will be noted that the idea of prohibition has been abandoned in favour of protection pure and simple.

2. The Board of Trade is given power to order the inclusion of goods in the category of dumped goods, and these then become subject to an *ad valorem* duty of the same amount as under 1 above. Dumping is defined as the sale or the offer for sale in this country of goods „at prices below the cost of production thereof”.

3. A duty of a similar kind is imposable on goods which are sold or offered for sale „at prices, which by reason of depreciation in the value in relation to sterling of the currency of the country in which the goods are manufactured, are below the prices at which similar goods can be profitably manufactured in the United Kingdom”, and that by reason thereof employment in the United Kingdom is being or is likely to be seriously affected.”

Presumably, these duties are cumulative: so that the importation of goods falling into the category of key-industry goods will be subject to a taxation of 66 and $\frac{2}{3}$ per cent if these goods come from a country with a depreciated exchange. If they come from Germany, they will be further subject to a deduction of 50 pCt. of the invoice value, which means a doubling of the price or a duty of 100 percent.

Whilst the first part of these proposals will mainly affect German imports, the exchange clause will of course affect practically every European country except a very few. But presumably it will be possible

to escape from the worst consequences of the proposals by stressing the qualifying clause that the depreciation must be causing or be about to cause serious unemployment in this country, a clause which is, so far as my knowledge extends, appropriated from the Australian Industries Preservation Acts. This qualification will in the main exempt all goods except competitive ones, or goods that can be argued to be such. But it will clearly not hit Germany alone, as things are, though no doubt this will be the main inducement with a certain school of thought. For the transferences of territory to France and Poland, not to mention the Tchecks, has meant an important redistribution of national industries.

Comment so far has not been very important: the free-trade press very rightly characterises these proposals as veiled protection. Since the „50—50” Act has already practically killed German imports, it is not at present necessary to discuss the influence of these further measures. That they are not of the type which one would expect to assist trade goes without saying: that they are an improvement on the last proposals of the same nature is, I think, also obvious. A great deal will depend on the precise terms of the bill, for to really control dumping in the narrower sense a machinery of inspection must be set up, and in the case of the abortive anti-dumping bill of 1919 this was of such an onerous nature that all parties were up in arms. Further, by fixing a definite amount of taxation these new proposals avoid the intolerable feature of the last bill, under which the Board of Trade would have had discretionary power to vary the rates in short periods of time.

On Friday morning there appeared the revenue and expenditure figures of the Financial Year 1920—21. The position may be thus summarised:

Revenue (000 omitted)	£ 1,425,985
Expenditure	„ 1,195,427
Surplus	„ 230,558
Total applied to the reduction of debt ..	„ 279,338

As the surplus was only £230 odd millions, the debt reduction accomplished has only resulted in the creation of other forms of indebtedness to the extent of the difference. Debt reduction has taken the following forms:

Securities tendered in Payment of Taxes ..	mill. £ 76.3
Depreciation Fund	„ „ 31.9
American Debt Repaid	„ „ 59.3
Other debt Repaid	„ „ 46.8 * net
Exchequer Bonds Repaid	„ „ 28.2
Floating Debt Reduced	„ „ 36.8
	£ 279.3

The revenue as a whole has come remarkably close to the estimates, being £7.7 mills greater than was expected, whilst the expenditure is £75.7 less than the estimated amount, though this is in part only due to a postponement of expenditure, so that the net saving will be less. There is a heavy fall in customs revenue as compared to estimated income, the difference being £15 millions, Excess Profits and the Corporation Tax also show a falling off, all three being eloquent testimony of the trade depression. The Post-Office also shows an income £4 $\frac{1}{2}$ millions less than was expected. As far as expenditure is concerned, the heaviest gain is on account of „supply services”, the services, in other words, which depend on annual supplies being voted by the House of Commons, and the subject, therefore, of parliamentary criticism.

Whether the £32 millions devoted to keeping up the value of War-Loan is of the slightest use whilst the Government is still borrowing is hardly an open matter. The device is open to very obvious attack.

There is not very much to report on the subject of the capital market: though it is noteworthy that Levers Debenture Issue was hardly a success, even taking present standards into account. The market is showing more interest in railway shares,

but I am given to understand that the real difficulty with regard to voluntary agreements among the companies is the position of the Scottish lines. These want to be taken over by the English companies, but the latter dislike the proposal, since the Northern lines would represent too heavy a burden without any overwhelming advantages being derived from union.

In view of the National importance of the British Dyestuffs Corporation, and the fact that a considerable amount has been subscribed by the tax-payers, it is to be regretted that more details have not been made public concerning the supersession of Sir Joseph Turner and Dr. Levinstein as the Technical Managing Directors of the concern, a matter which has excited a good deal of interest since it first became known in the early days of this week. At yesterday's meeting, the Chairman stated that the system of dual control „contained in itself elements of weakness which were detrimental to the interests both of the industry and of the shareholders.” But as he also announced the formation of an Executive Committee of three, which for the time being „will control the operations of the company”, there must be rather more in it than this. It has been suggested that there is a difference of opinion as to the relative claims of research and finance, and that the financial element has won against the scientific element. But the published report of the meeting contains a eulogy of research by the Chairman, which may of course be a smoke-screen to hide a real change of policy. Evidently there is considerable opposition to the new proposals among the shareholders, though the new scheme was carried by a large majority. But further explanations would seem very desirable.

INDEX-CIJFERS.

Datum	Algem. index-cijf. van „the Economist”	Gem. pon-denkoers over de afg. mnd.	Herleid algemeen index-cijfer.
1 Januari 1914.....	119,2	12,11½	119,6
1 Januari 1915.....	127,3	11,78	124,1
1 Januari 1916.....	151,6	11,02	138,3
1 Januari 1917.....	223,0	11,68	215,6
1 Januari 1918.....	263,2	11,06	240,9
1 April „.....	266,6	10,395	229,4
1 Juli „.....	277,5	9,37	214,4
1 October „.....	283,5	9,86	228,1
1 Januari 1919.....	277,0	11,19	256,6
Einde Januari 1919....	265,9	11,33	249,4
„ April „.....	262,4	11,535	250,1
„ Juli „.....	293,2	11,70	284,0
„ October „.....	308,1	11,06	282,1
„ Januari 1920....	353,1	9,83	286,7
„ Februari „.....	370,9	8,985	275,9
„ Maart „.....	379,6	10,125	318,2
„ April „.....	374,2	10,65	329,9
„ Mei „.....	372,7	10,655	328,7
„ Juni „.....	356,7	10,905	322
„ Juli „.....	358,0	11,107	329,2
„ Augustus „.....	352,0	11,01	320,8
„ September „.....	347,5	11,21	322,5
„ October „.....	326,1	11,20½	302,48
„ November „.....	299,7	11,37	282,09
„ December „.....	269,3	11,31	252,1
„ Januari 1921....	255,3	11,37½	240,4
„ Februari „.....	235,3	11,34	220,9
„ Maart „.....	231,7	11,36	217,9

De daling der groothandelsprijzen was in de afgelopen maand Maart niet zoo scherp als in de onmiddellijk voorafgaande maanden. Integendeel was er eerder een neiging tot stijgen in de noteringen merkbaar, ofschoon het totale indexcijfer een daling van 79 punten vertoont, in vergelijking met eind Februari, zoodat het gedaald is tot 5097 punten. Dit, vergeleken met 5924 aan het eind van December en 8352 een jaar geleden, toen het hoogste niveau bereikt was en 6212 bij het sluiten van den wapenstilstand, is het laagste cijfer sedert Februari 1917.

Hieronder volgt de gebruikelijke — aan „The Economist” ontleende — tabel:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5)	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April „	560	350½	626½	493	567	2597	118,0
1 Juli „	565½	345	616	471½	551	2549	115,9
1 October „	646	405	611½	472½	645	2780	126,4
Einde Dec. 1914	714	414½	509	476	686½	2800	127,3
„ „ 1915	897	446	731	711½	848½	3634	165,1
„ „ 1916	1294	553	1124½	824½	1112	4908	223,0
„ „ 1917	1286½	686	1684½	839½	1348½	5845	263,2
„ „ 1918	1303	782½	1805½	816	1337	6094	277,0
„ Jan. 1919	1287	782½	1618½	828	1335	5851	265,9
„ Febr. „	1288½	782½	1596½	818	1310½	5796	263,8
„ Mrt. „	1285	782½	1502	844½	1294	5708	259,4
„ April „	1306½	752	1512½	912½	1290½	5774	262,4
„ Mei „	1310½	776½	1643	931	1327	5988	272,2
„ Juni „	1338	800	1741½	937	1371½	6188	281,3
„ Juli „	1339½	805½	1854½	1039½	1417	6450	293,2
„ Aug. „	1380	822½	1877½	1040	1383	6503	295,6
„ Sept. „	1399	817½	1979½	1047	1344	6587	299,4
„ Oct. „	1412	838	2123	1064	1358	6795	308,9
„ Nov. „	1427½	866	2202½	1093	1396	6985	317,5
„ Dec. „	1441½	881½	2442½	1145	1453½	7364	334,7
„ Jan. 1920	1461	857½	2702½	1211½	1536½	7768	353,1
„ Febr. „	1454	886½	2951½	1253½	1614½	8160	370,9
„ Mrt. „	1508	914	2974½	1246	1709½	8352	379,6
„ April „	1498½	908	2938½	1232½	1654½	8232	374,2
„ Mei „	1484	981½	2819	1295½	1619	8199	372,7
„ Juni „	1511	929½	2562	1289	1555½	7847	356,7
„ Juli „	1499	934	2594	1308	1541	7876	358,0
„ Aug. „	1438	927	2521	1302½	1554½	7743	352,0
„ Sept. „	1504	928	2362½	1311	1539½	7645	347,5
„ Oct. „	1560½	900½	1951½	1316½	1446	7175	326,1
„ Nov. „	1478	869½	1651	1259½	1336	6594	299,7
„ Dec. „	1344	805	1284	1216	1275	5924	269,3
„ Jan. 1921	1295½	797	1187	1128½	1209	5617	255,3
„ Febr. „	1176½	771	1038	1053	1137½	5176	235,3
„ Mrt. „	1212	727	1030	1003	1125	5097	231,7

De mineralen, welke tot nu toe achterbleven in de daling, daalden de laatste maand het sterkst, doch alle andere groepen, uitgezonderd „granen en vleesch”, droegen tot de daling in verschillende mate bij.

Hoe de prijzen zich sedert het sluiten van den wapenstilstand bewogen, toont onderstaande tabel aan, waarin de cijfers aan het einde van November 1918 gelijk 100 gesteld zijn:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
Einde Nov. 1918 ..	100	100	100	100	100	100
„ Sept. 1919 ..	108	104	107	116	97	106
„ Dec. 1919 ..	112	113	132	126	104	118
„ Mrt. 1920 ..	117	116	161	138	123	134
„ Aug. 1920 ..	111	118	136	144	112	124
„ Sept. 1920 ..	117	119	128	145	110	123
„ Oct. 1920 ..	121	115	104	145	104	116
„ Nov. 1920 ..	115	111	89	139	96	106
„ Dec. 1920 ..	104	103	69	134	92	95
„ Jan. 1921 ..	100	102	64	125	87	90
„ Febr. 1921 ..	91	99	56	116	82	83
„ Mrt. 1921 ..	94	93	56	111	81	82

Van de granen vertoonde inlandsche tarwe een aanzienlijke stijging aan het einde van Maart, doch buitenlandsche tarwe was onveranderd; nieuwe officieele prijzen treden op 1 April in werking. Haver en gerst noteerden lager, maar rijst en aardappelen waren iets hooger. Runder- en schapenvleesch waren iets gemakkelijker, varkensvleesch daarentegen steeg iets. Bij de 2e groep der voedingsmiddelen daalden koffie, boter en tabak, doch suiker was iets hooger.

De textielgroep, Amerikaansch katoen en katoenen garens, daalden wederom; er was evenwel een reactie

in Egyptisch katoen, hetwelk aan het eind van de maand 3 d. hooger noteerde, n.l. 17½ d.

Wol is practisch onveranderd, zijde en vlas zijn gedaald en jute, na een scherpe daling in Februari, is weder iets gestegen.

In de delfstoffengroep is de voornaamste verandering een achteruitgang met 45 sh. in ruw ijzer. Dit werd door de Cleveland groothandelaren in ijzer bewerkt op 1 Maart, gezien de schaarschte der zaken en in de hoop op aanzienlijke opdrachten. Menig hoogovenbedrijf werd in de laatste maand gesloten en zaken zijn tot een miniem aantal gedaald. IJzeren staven zijn eveneens lager, doch stalen rails, welke daalden in Februari, zijn onveranderd.

Bij de lagere metalen is lood hooger, koper en tin evenwel daalden beide. De eenige veranderingen in de diversengroep zijn kleine dalingen in olie, oliezaden en talk.

Kleinhandelsprijzen. De verhoudingscijfers van verbruiksartikelen, in den handel gebracht door de Coöperatieve Winkelvereniging van „Eigen Hulp” te Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Utrecht, Leeuwarden en 's-Gravenhage (voorheen E. H.), welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd worden, zijn de navolgende.

Artikelen	1914	1915	1916	1917	1918	1919	Jan. 1921	Febr. 1921
Boonen (bruine)	157	175	214	136	111	146	225	207
„ (witte)	172	200	259	338	221	238	262	245
Erwten (capuc.)	153	178	192	236	211	217	225	231
„ (grauwe)	139	157	177	220	191	209	255	264
„ (groene)	143	160	203	140	103	130	193	187
Gort	123	142	161	135	123	197	219	223
„ (boekweit)	117	171	200	292	312	292	371	337
„ (haver) ..	103	137	150	147	120	120	200	150
Kaas (Leids.)	140	160	179	221	207	253	290	289
„ (Gouds.)	125	133	123	126	177	195	236	245
Koffie.....	88	91	101	118	174	169	139	135
Margarine....	99	102	110	122	136	148	159	152
Meel (tarwebl.)	129	159	159	212	224	259	288	271
„ (boekw.) ..	114	152	195	324	362	314	362	329
Olie (boter) ..	101	127	149	235	409	381	202	180
„ (patent) ..	141	207	228	293	351	446	353	295
„ (raap)....	137	188	208	329	540	519	296	237
Rijst	116	112	122	125	122	169	253	288
Soda	83	117	283	267	417	283	300	233
Stijfisel	107	130	160	320	680	577	297	257
Stroop	100	125	154	179	193	200	214	207
Suiker (basterd)	91	107	115	116	120	147	184	178
„ (melis) ..	89	97	100	103	103	121	148	138
Thee	113	117	120	127	119	139	127	121
Vermicelli....	124	203	207	272	266	300	341	328
Zeep (w. Brist.)	100	119	126	160	183	191	147	106
„ (zachte) ..	87	121	158	121	117	275	204	150
Zout	80	90	90	110	190	160	150	140
Gemiddelde verhoudingscijfers.	116	141	165	195	228	239	236	214

Bij beschouwing van deze cijfers neme men in aanmerking, dat het voorkomt, dat een artikel tijdelijk door een of meer der 6 coöperaties niet werd verkocht, wat van invloed kan zijn op den loop der verhoudingscijfers.

De prijzen voor het jaar 1893 werden gelijk 100 gesteld.

AANTEKENINGEN.

De crisis. — Aan het Verslag der Rotterdamsche Bankvereniging is het volgende ontleend:

Spraken wij in ons vorig jaarverslag de hoop uit, dat voor de vele en moeilijke problemen, welke zich op economisch, sociaal, financieel en politiek gebied voordeden, ten slotte toch eene oplossing zou worden gevonden, sedert is een jaar verstreken, zonder dat er in die richting veel van betekenis is bereikt. Integendeel heeft zich de ongezonde toestand op staatkundig en economisch gebied allereveer verscherpt en is ten slotte de lang gevreesde crisis ingetreden.

Van het sluiten van den wapenstilstand in November

1918 af tot in het begin van 1920 had de geheele wereld, ondanks alle ongunstige factoren, in een optimistische stemming verkeerd. Men zag wel de vele moeilijkheden, gevoelde aan den lijve den invloed van het ontwrichte geldverkeer, men tofde over den verminderden arbeidslust en de sterk gedaalde koopkracht, doch profiteerde aan den anderen kant van hooge prijzen, loonen en vrachten. En dan was alle hoop gevestigd op de uiteindelijke zegepraal van het gezond verstand bij de vroegere belligerenten, op de hulp door de Vereenigde Staten bij den wederopbouw, speciaal in den vorm van internationale credieten, te verleenen en op tal van andere even onzekere factoren.

Intusschen trokken bijna ongemerkt donkere wolken samen en begon men in de landen met hooge valuta te bespeuren, dat de appreciatie van het ruilmiddel als eene prikkeldraad-versperring de koopers, die met gedeprecieerde valuta moesten betalen, buiten de grenzen hield. Als gevolg daarvan, hoopten zich de voorraden onverkochte goederen op, steeg het totale bedrag aan geëmployeerd bankierscrediet voortdurend en daarmede de rentestand.

In de Vereenigde Staten kwam het het allereerst tot een crisis en zooals steeds ondervond de geheele wereld daarvan den terugslag.

Datgene, waarnaar men zoo lange jaren vurig had verlangd, de daling van de prijzen der stapel-artikelen, voltrok zich thans in een zóó kort tijdsbestek, dat de onderlinge aanpassing er door in gevaar werd gebracht; deze toch kan alleen behoorlijk functionneeren, wanneer tegenover groot aanbod voor lagere prijzen ook equivalente koopkracht en betalings-mogelijkheid staan.

De scherpe daling in de Vereenigde Staten bracht producenten en kooplieden aldaar in groote moeilijkheden, maar miste hare gewone uitwerking van groteren afzet, omdat zelfs op het verlaagde niveau niet te realiseeren was. De eerstgenoemde categorie moest het geneesmiddel zoeken in inkrimping der productie, waarvan werkeloosheid en daling van den loonstandaard de gevolgen zijn. Voor de kooplieden was de kwestie veel moeilijker en zij, die zich als fatsoenlijke lieden aan hunne contracten hielden, leden grootte verliezen. De banken moesten te hulp komen en waren dikwijls gedwongen in te grijpen om erger te voorkomen.

Zoo was en is op dit oogenblik nog de toestand bij de rijkste natie der wereld en dit kan vrijwel als type dienen voor wat zich in de meeste landen der oude en nieuwe wereld afspeelde, ook in bescheidener afmeting in ons land. Het lijdt dan ook geen twijfel, dat ook hier te lande een groot deel van de winsten door handel en industrie in den oorlog en daarna gemaakt, weder verloren is gegaan.

De crisis, waarin handel, industrie en scheepvaart thans verkeerden, onderscheidt zich van soortgelijke gebeurtenissen in vroegere jaren door de snelheid van het tempo, waarmede zij is uitgebroken. Nog in het begin van het jaar 1920 scheen alles even goed te zijn. Fabrikanten konden de vraag niet bevredigen. De handel, gerugsteund door het publiek, betaalde iederen prijs voor dadelijke levering. Dientengevolge stegen de prijzen van vele artikelen tot in het ongekende en de handel onttaarde in een woeste speculatie. Toen bleek voor de zooveelste maal, diep in het najaar, hoe waar het gezegde is, dat hausse en baisse vlak naast elkaar liggen en liep de optimistische beweging tepletter op de onder-consumptie.

Die onder-consumptie, of beter gezegd de onmogelijkheid, waarin een groot deel van de wereld verkeert om voor zijn consumptie te betalen, is de eigenlijke oorzaak van den ziekte-toestand; daardoor is dan ook de automatisch regelend optredende factor uitgeschakeld, die gewoonlijk door prijsdaling verbonden aan overproductie het verbruik stimuleert. De laagste prijzen toch liggen nog boven het bereik van den verarmden koper.

Het spreekt vanzelf, dat deze toestand voor ons land, dat in de eerste plaats op zijn handel en de daarmede ten nauwste verband houdende scheepvaart is aangewezen, uiterst bedenkelijke gevolgen heeft. Wel kunnen de oude, gezonde ondernemingen op ieder gebied, ook in de industrie, een stootje verdragen, maar hier zooals overal zijn in den oorlog tal van zaken opgericht, die de vaste basis, welke kennis en ervaring verschaffen, misten en welke aanvankelijk succes bijna uitsluitend een gevolg was van de opgaande conjunctuur, die haar de winsten als het ware in den schoot wierp.

De voorspoedige groei van deze oorlogskinderen heeft tot gevolg gehad, dat ook kleinere firma's van goede standing trachtten de vleugels wijder uit te slaan en zich waagden aan zaken, welke zij later bleken niet voldoende te beheerschen. Men heeft dit zowel in den handel als op nijverheids- en scheepvaartgebied gezien en het zijn mede deze ondernemingen, welke gelijk de „oorlogszaken”, thans of

ten onder gaan of in groote moeilijkheden verkeeren.

In tijden als deze is het voorzeker de taak van de banken hare volle medewerking te verleenen, om hare oude relaties in de moeilijke omstandigheden bij te staan en er in het algemeen voor te zorgen, dat de veranderingen in het economisch leven zooveel mogelijk zonder schokken of calamiteiten plaats vinden. De positie van onze eigen instelling is krachtig genoeg om, voor ons deel, dezen steun, waar noodig, gerust te kunnen verleenen.

De kostprijs van een ton Engelsche kolen. — Ten vervolge op de samenstellingen van de zelfkosten van een ton Duitsche en Engelsche kolen in het artikel van Prof. de Vooy's in No. 268 van dit blad gegeven en in verband met de huidige Engelsche mijnwerkersstaking, volgt hieronder een overzicht van de gemiddelde samenstelling van den kostprijs van een ton Engelsche kolen over de maand Februari 1921, voorkomende in een der laatste nummers van het Board of Trade Journal. Ter vergelijking drukken wij die over het tweede kwartaal 1920 daarnaast nogmaals af.

	Februari 1921	2 ^e kwartaal 1920
	s. d.	s. d.
Loonen	29/ 3.63	25/5.72
Hout en ander materiaal	6/ 0.96	5/2.63
Andere kosten (admin., salarissen, assurantie, herstellingen, algem. onkosten, enz.)	2/10.85	2/4.70
Royalties	-/ 7.98	-/7.64
	<u>38/11.42</u>	<u>33/8.69</u>
Minus opbrengst van aan mijnwerkers verkochte kool	2.26	1.71
Netto kosten	<u>38/ 9.16</u>	<u>33/6.98</u>
Opbrengst	<u>32/ 9.39</u>	<u>36/7.30</u>
Winst		3/0.32
Verlies	5/11.77	

Uit bovenstaande cijfers blijkt, dat de gestegen loonen en de gedaalde opbrengst ongeveer een evengroot aandeel hebben in het doen omslaan van het batig saldo in een verlies.

*Stand der cultures en uitvoer gedurende het vierde kwartaal 1920, in Suriname.*¹⁾ — De weersomstandigheden waren gunstig; het kleine regenseizoen viel half November in met een matigen regenval. Voor de groote landbouw-cultures als suiker, koffie en cacao, maar ook voor de meeste kleine landbouwgewassen was het seizoen gunstig. De stand van genoemde gewassen mag dan ook niet onbevredigend genoemd worden. Voor den rijstbouw met vroegrijpende rijstsoorten in den kleinen regentijd, z.g. 4—4½-maandsche rijst, was echter in verschillende streken van de kolonie de regenval te gering en zijn de oogst-vooruitzichten niet gunstig.

De cacao-oogst over 1920 is meegevallen, de uitvoer bedroeg ruim 130.000 K.G. meer dan in 1919. De oogst-vooruitzichten voor het 1e half jaar zijn belangrijk gunstiger dan in 1920, de cacaoboomen zijn over 't algemeen bezet met jonge vruchten.

De Liberiakoffie-oogst is beneden de verwachtingen gebleven. Het seizoen kenmerkte zich in de eerste vijf maanden van af half Januari tot half Mei door een geringen regenval, wat van grooten invloed is geweest op het aanrijpen van de koffie. De koffieaanplantingen staan er goed voor en de boomen zijn nog goed bezet met bessen.

De stand van het suikerriet is op de plantages in de districten Commewyne en Cottica bevredigend, in Nickerie heeft het niet te lijden gehad van de droogte.

De uitvoer der producten van den kleinen landbouw blijft toenemen; de stand dier gewassen was goed te noemen.

De uitvoer der voornaamste producten over 1920 bedroeg in:

		4e kwartaal	Jan./Dec. 1920	Jan./Dec. 1-19
Balata	K.G.	143.543,5	432.728,5	493.907
Cacao	"	213.712	1.793.897	1.669.617,5
Koffie	"	229.888	981.681,5	3.665.511
Mais	"	58.100	435.032,5	328.427
Suiker	"	2.973.061	7.299.773	5.665.187
Rum 50 %	L.	59.174	195.790,5	234.908
Huiden	K.G.	—	14.454	37.923
Hout	M ³	423,7	3.761	871,5
Letterhout	K.G.	2.468	56.588,5	42.324
Goud	Gram	91.583,7	485.739,6	556.641,4
Boonen	K.G.	—	22.601,5	—
Melasse	L.	152.113	283.067	—
Bataten	K.G.	41.066,5	124.096	—
Groenten	"	2.055	6.080,5	—
Vezels	"	—	5.948	—
Vruchten	"	2.104	2.599	—

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN MAART 1921.

Staatsleeningen	f 17.550.000,—
zijnde:	
San Paulo (Republiek der V.-St. van Brazilië) f 18.000.000,— 8 % obl. à 97½ %.	
Provinc. en Gemeentelijke leeningen ..	6.230.000,—
zijnde:	
Gelderland f 4.000.000,— 6½ % obl. à 100 %.	
Friesland f 2.000.000,— 6½ % obl. à 100 %.	
Weert f 230.000,— 6¾ % obl. à 100 %.	
Industriele Ondernemingen	23.115.000,—
zijnde:	
N.V. W. A. Hoek's Machine- en Zuurstoffabriek f 500.000,— 7 % obl. à 100 %.	
N.V. Zuid-Hollandsche Bierbrouwerij f 2.500.000,— 7 % obl. à 100 %.	
N.V. Koninklijke Pharmaceutische Fabriek v/h. Brocades & Stheeman f 750.000,— 7 % obl. à 100 %.	
Coöperatieve Vereen. Coöperatieve Beetwortelsuikerfabriek „Roosendaal" f 1.000.000,— 7 % obl. à 100 %.	
Droste's Cacao- en Chocoladefabrieken f 300.000,— 8 % pref. aand. à 105 %.	
Deventer Metaalwarenfabriek „Isala" f 50.000,— aand. à 100 %.	
N.V. Van den Bergh's Fabrieken f 15.000.000,— 7 % obl. à 100 %.	
Coöperatieve Vereen. Coöperatieve Beetwortelsuikerfabriek „Dinteloord" f 3.000.000,— 7 % obl. à 100 %.	
Cultuurondernemingen, Handelsverenigingen en Handelsvenn.	1.000.000,—
zijnde:	
N.V. Overzeesch-Hardhout Import Mij. f 1.000.000,— 7 % obl. à 100 %.	
Scheepvaart-Maatschappijen	20.784.000,—
zijnde:	
Nationale Stoomvaart-Maatschappij f 800.000,— 7 % obl. à 98 %.	
Koninkl. Holl. Lloyd f 20.000.000,— 7 % obl. à 100 %.	
Diversen	784.000,—
zijnde:	
Hoogheemraadschap Delfland f 800.000,— 6 % à 98 %.	
Totaal	f 69.463.000,—
Totaal der emissies in Januari ..	f 49.295.330,—
Februari ..	29.964.250,—
Maart	69.463.000,—
Algemeen Totaal	f 148.722.580,—

¹⁾ Zie pag. 269 van den loopenden jaargang.

Bovendien:

f 37.940.000,— 3/m. Schatkistpromessen a f	987,862
„ 30.060.000,— 6/m. „ „	977,75
„ 10.402.000,— 5% Schatkistbiljetten „ „	1.000,—

terwijl voorts ook hier te lande gelegenheid bestond tot inschrijving op de uitgiften van Compagnie Internationale des Wagons-lits & des Grands Express Européens frs. 17.187.500,— aand. 124 % en Steaua Romana Petroleum Maatschappij Lei 200.000.000,— aand. a 105 %.

RESUME UIT HET MONTHLY BULLETIN OF STATISTICS (SUPREME ECONOMIC COUNCIL)

		Maandel. gemidd.		1920		1920					1921
		1913	1919	Jan.	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.
Productie van steenkool (1000 tons)	Engeland	24,342	19,468	19,402 ⁴	18,409 ²	17,151 ²	23,883 ¹	9,960 ²	16,191 ²	23,891 ¹	18,854 ²
	Ver. Staten	43,100	41,157	48,825 ⁴	48,454	51,779	48,884 ⁴	54,668	48,610 ⁴	53,700	41,683 ⁴
	Frankrijk	3,404	1,822 ³	2,974 ³	3,218	3,074 ⁵	3,213 ⁵	3,283 ⁵	3,171 ⁵	3,317	—
	Duitschland	14,383	8,974	10,952	11,509	10,788	11,550	11,870	11,814	11,926	12,009
Productie van ruw ijzer (1000 tons)	Engeland	869	627	678	763	765	753	542	410	694	648
	Ver. Staten	2,623	2,627	3,084	3,117	3,199	3,180	3,346	2,983	2,748	2,441
	Frankrijk	434	201	—	300	—	—	—	—	—	—
	Duitschland	1,074	525	—	—	—	—	—	—	—	—
Scheepen op stapel eind der maand (1000 tons)	Engeland	1,957	2,994	3,709	Kwartaals-opgave	Kwartaals-opgave	3,731	Kwartaals-opgave	Kwartaals-opgave	3,709	Kwartaals-opgave
	Ver. Staten	148	2,967	1,310			1,772			1,310	
	Frankrijk	229	217	398			293			398	
	Italië	125 ⁷	315 ⁷	364 ⁷			365 ⁷			364	
Imports (netto) 1000 £	Engeland	54,931	121,784	142,861	145,494	139,886	139,342	133,756	131,145	130,086	107,096
	Ver. Staten	30,501	64,822	89,088	109,607	105,359	73,571	67,576	64,845	52,900	40,800
	Frankrijk	28,071	119,331	118,017	—	112,018	105,359	103,818	106,887	117,930	79,299
	Italië	12,152	55,056	—	41,614	49,975	48,065	—	—	—	—
Exports (binnenlandsche producten) 1000 £	Engeland	43,771	66,553	111,297	137,452	114,903	117,456	112,295	119,365	96,631	92,756
	Ver. Staten	42,505	134,545	140,292	133,361	118,916	123,862	154,594	138,906	147,637	133,800
	Frankrijk	22,934	39,599	74,783	—	95,980	22,807	93,302	75,344	66,436	75,305
	Italië	8,372	17,295	—	20,860	21,278	—	—	—	—	—
Scheepsbew.: Binnenkom. schepen (1000 tons)	Engeland (geladen)	4,089	2,464	3,043	3,313	3,624	3,260	3,258	3,108	3,104	2,926
	Ver. Staten (gel. en ballast)	4,440	3,892	5,344	6,647	7,055	6,541	6,491	6,006	5,748	—
	Frankrijk (geladen)	2,876	1,903	2,399	2,603	2,595	2,509	2,737	2,708	2,668	—
Index-cijfers: Groothand. prijzen	Engeland (Economist)	100	235.2	283.2	292.5	287.6	283.9	266.5	244.9	220.0	208.6
	Ver. Staten (Bradstreet's)	100	204.0	201.3	205.0	195.7	184.1	170.6	148.3	137.8	134.6
	Frankrijk	100	358.3	512.0	498.2	503.9	528.4	504.3	463.1	437.0	408.3
Wisselkoersen: (wekel. gemiddelde)	New York op Londen	100	90.89	74.96	79.26	74.00	71.96	71.20	70.31	71.75	76.98
	New York op Parijs	100	74.71	36.50	42.13	37.02	34.74	33.73	30.81	30.98	33.42
	Parijs op Londen	100	126.20	209.19	190.89	200.15	206.81	211.88	227.03	233.39	232.38

- 1) Vijf weken. 2) Vier weken. 3) Inclusief de productie van Lotharingen. 4) Voorloopige opgave.
5) Inclusief de productie van Lotharingen en het Saargebied. 6) Inclusief Elzas-Lotharingen. 7) Inclusief Triëst.
8) Gemiddelde voor de twee maanden November/December.

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN NOVEMBER 1920.

(Ontleend aan „de Ingenieur“.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goederenvervoer.	Totale ontvangsten.	
			Nov. 1920.	Nov. 1919.
Maatsch. tot Expl. van S.S., N.C.-S., Noord-Brab. Duitse Spoorwegmaatschappij en Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	f 6.480.753,—	f 9.508.384,—	f 16.596.659,—	f 13.186.432,— ¹⁾
Tramwegmaatschappij „De Meijerij”	—	—	31.567,69	33.058,23
Zuider Stoomtramwegmaatschappij	„ 11.213,20 ^{1/2}	„ 6.889,15	„ 18.532,35 ^{1/2}	„ 19.254,95 ^{1/2}
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	„ 64.291,98	„ 92.664,28	„ 162.308,46	„ 161.960,54
Rotterdamsche Electriche Tramwegmij.	„ 532.615,68	—	„ 532.615,68	„ 435.416,01 ^{1/2}
Rotterdamsche Tramwegmaatschappij	„ 81.101,85	„ 217.243,50	„ 298.345,35	„ 189.529,60
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	„ 27.854,50	„ 10.600,27	„ 39.524,93 ^{1/2}	„ 35.537,47
Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij	—	—	—	—
lijn Samarang—Vorstenlanden—Willem I.	—	—	„ 694.000,—	„ 661.236,—
Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij	—	—	—	—
lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	„ 21.000,—	„ 14.400,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	„ 93.800,—	„ 69.700,—
Samarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch.	—	—	„ 530.400,—	„ 343.900,—
Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij	—	—	„ 369.400,—	„ 302.300,—
Serajoedal Stoomtramwegmaatschappij	—	—	—	—
lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	„ 75.000,—	„ 62.200,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo	—	—	„ 17.400,—	„ 14.900,—
Madoera Stoomtramwaatschappij	—	—	„ 154.000,—	„ 97.000,—
Modjokerto Stoomtramwegmaatschappij	„ 20.607,—	„ 15.898,—	„ 36.508,—	„ 28.649,—

Nagekomen over October.

Dedemsvaartsche Stoomtramwegmaatschappij. | f 12.754,85 | f 28.551,49 | f 42.715,89 | f 40.037,87

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in „de Ingenieur” ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek” ontleend.

1) Definitieve opgave.

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. 1)

(in tonnen).

(Ontleend aan „Maandschrift Centraal Bureau Statistiek”)

Naam van de Mijn	December		Januari	
	1920	1919	1921	1920
Staatsmijnen.				
Wilhelmina.....	46.428	43.718	45.875	43.521
Emma.....	78.480	59.624	72.969	61.022
Hendrik.....	44.901	29.548	42.928	27.700
Totaal....	169.809	132.890	161.772	132.243
Particul. mijnen.				
Domaniale mijn..	49.843	45.968	47.412	47.599
Mijn Laura en Ver- eeniging.....	48.536	41.177	40.368	43.543
Oranje-Nassau mijnen.....	75.679	61.740	74.435	65.723
Mijn Willem So- phie.....	22.895	17.195	21.185	18.245
Totaal....	196.953	166.078	183.400	175.110
Totaal generaal	366.762	298.968	345.172	307.353

1) Kolenslik niet inbegrepen (in 1920 voor alle mijnen tezamen 175.043 ton en in Januari 1921: 14.425 ton.)

Het „Maandschrift” teekent bij de cijfers aan: Zoals uit bovenstaande cijfers blijkt, vertoonde de productie in Januari 1921, hoewel ruim 16.500 ton hooger dan de gemiddelde maandproductie in 1920, een achteruitgang, vergeleken met elk der laatste zes maanden van 1920. Vergeleken met December 1920 was de daling ruim 21.500 ton of bijna 6 pCt.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

	FEBRUARI	1919	1920	1921
Inlagen.....	f 12.756.854	f 11.071.106	f 12.803.400	
Terugbetalingen ..	9.030.227	9.971.359	10.017.338	
Tegood der inleggers op ultimo.....	243.923.631	264.627.402	278.006.717	
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo.....	33.589.000	38.592.300	42.904.900	
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uit- gegeven.....	16.019	12.298	12.506	
Aantal geheel af- betaald.....	7.015	8.263	9.957	
Aantal in omloop op ultimo.....	1.843.251	1.904.257	1.915.273	

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK

	Maart 1921		Maart 1920	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor reke- ninghouders	37.677	f 1.817.317.000	31.756	f 1.443.667.000
waarvan door de H.-bank plaatselijk...	16.716	1.474.440.000	11.516	1.075.217.000
Ter voldoe- ning van Rijksbelast.	1.383	14.248.000	1.243	17.509.000

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	Februari 1920		Februari 1921	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekening- houders op u ^o .	23.080	—	33.711	—
Aantal rekenin- gen op u ^o	23.752	—	34.611	—
Stortingen.....	115.203	48.589.469	183.686	70.277.137
Overschrijvingen ..	64.911	99.925.227	100.031	151.026.322
Afschrijvingen ..	65.811	29.911.324	110.462	105.571.382
Totaal tegood reke- ninghouders op u ^o .	—	119.579.891	—	109.289.010

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 4½ 1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7½ 16 Spt. '20
Bk. { Bel. Binn. Eff. 5½ 19 Oct. '20	Bk. v. Noorw. 6-6½ 18 Dec. '19
{ Vrsch. in R.C. 6½ 19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 4½ 8 Apr. '21
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5½ 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3½ 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolon-gatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
9 Apr. '21	4½	4	6½	4-5/8	—	6-7 1)
4-9 „ '21	4½-3/8	4-5	6½-1/4	4-5/8	—	5-7
29 M.-2 A. '21	4½-1/4	4½-5	6½-1/4	4-5/8	—	6-7
21-26 M. '21	4½-1/2	4-5	6½	4-5/8	—	6-7
5-10 Apr. '20	4-1/2	4-1/2	5½-3/4	4-5/8	—	5½-7
7-12 Apr. '19	4½-3/8	4½-5	3½-3/8	4-5/8	—	5-6
20-24 Juli '14	3½-3/8	2½-3/4	2½-3/4	2½-1/2	2¾	1¾-2½

1) Noteering van 8 April 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen was deze week zeer flauw in verband met de mijnwerkersstaking en liep direct terug van 11.36½ op ca. 11,32, bleef daarna vrij stationnair op berichten, dat een minnelijke schikking nog mogelijk was, maar liep Zaterdag op berichten van mislukking en uitbreiding der staking tot 'spoorweg- en transportarbeiders sterk terug tot 11,25. Op betere berichten trad echter snel een stijging in, waardoor heden weder ongeveer 11,31 betaald werd. Parijs was om dezelfde reden, waardoor de mogelijkheid van kolenleveranties naar voren trad, sterk gezocht en steeg van 20,25 tot 20,65 en liep later dan ook weder terug tot 20,35. België was eveneens aanvankelijk gezocht, 21,15—21,37½, en sloot weder op 21,20. Berlijn schommelde tusschen 4,65 en 4,72½. Slot 4,67½. Weenen was de geheele week ca. 77 à 78,—. Dollars liepen terug tot 2,88, maar sloten later vaster ca. 2,89%. Skandinavie vrij stationnair, alleen voor Kopenhagen lager. Ook Spanje en Zwitserland zonder veel verandering. Batavia en Buenos Aires waren opnieuw sterk aangeboden. Batavia 95% en lager verkrijgbaar; Buenos Aires 93 tot 94%.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	Nieuw York **)
4 April 1921..	11.34	20.30	4.70	0.77½	21.17½	2.89¾
5 „ 1921..	11.32	20.25	4.72½	0.77½	21.12½	2.89¾
6 „ 1921..	11.32½	20.45	4.72½	0.77	21.27½	2.89
7 „ 1921..	11.32½	20.60	4.65	0.75	24.40	2.87½
8 „ 1921..	11.30½	20.45	4.67½	0.75	21.25	2.88½
9 „ 1921..	11.27½	20.37½	4.67½	0.77	—	—
Laagste d. w. 1)	11.25	20.17½	4.62½	0.75	21.10	2.87¾
Hoogste „ „ 1)	11.36½	20.65	4.75	0.80	21.47½	2.90½
2 April 1921..	11.36½	20.25	4.65	0.74	21.15	2.89¾
24 Mrt. 1921..	11.37	20.12½	4.62½	0.75	21.05	2.90½
Muntpariteit..	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 1 April '21.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiana *)	Zoltzer-land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
4 Apr. 1921	67.85	53.10	46.75	50.30	40.55	95¾
5 „ 1921	67.75	51.90	46.40	50.20	40.50	95¾
6 „ 1921	67.90	51.35	46.30	50.10	40.40	95¾
7 „ 1921	68.—	52.50	46.30	50.07½	40.45	95¾
8 „ 1921	68.—	52.25	46.50	50.—	40.30	95¾
9 „ 1921	68.—	52.10	46.90	50.05	40.30	95¾
L'ste d. w. 1)	67.50	51.25	45.75	49.80	40.20	95¾
H'ste „ „ 1)	68.10	53.10	47.—	50.35	40.65	95¾
2 Apr. 1921	67.75	53.20	47.—	50.30	40.60	97¾ 2)
24 Mrt. 1921	67.10	50.45	46.50	50.15	40.60	97½
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

1) Noteering te Amsterdam. 2) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in f. per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
9 April 1921	3.90.62	7.08	nom.	***
Laagste d. week	3.88.87	6.99	nom.	***
Hoogste „ „	3.93.—	7.11	nom.	***
2 April 1921	3.92.25	7.01	nom.	***
28 Maart 1921	3.92.—	6.92	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 7/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	26 Mrt. 1921	2 April 1921	4 Apr./8 Apr. '21 Laagste Hoogste	8 Apr. 1921
Alexandrië..	Piastr. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	47 3/16	46 5/8	44 1/2	46 3/4
Calcutta	£ p. rup.	1/3 27/32	1/3 13/16	1/3 1/2	1/3 3/4
Hongkong ..	id. p. \$	2/4 7/8	2/4 7/8	2/4	2/5 3/8
Lissabon	d. per Mil.	5	5 1/4	5	5 1/4
Madrid	Peset. p. £	28.07	28.09	28.00	28.12
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	45	44	42	45 1/2
Montreal....	\$ per £	4.45	4.41 1/2	4.36	4.42
*R.d.Janeiro	d. per Mil.	9 1/16	9	8 1/2	9 1/16
Rome	Lires p. £	98.33	95 9/16	87 1/2	95
Shanghai ..	£ p. tael	3/1 3/4	3/1 7/8	3/1	3/2 3/4
Singapore ..	id. p. \$	2/3 7/8	2/3 7/8	2/3 3/4	2/4 1/8
*Valparaiso..	d. p. peso	8 7/8	8 1/2	7 15/16	8 11/32
Yokohama ..	£ per yen	2/5 9/16	2/5 1/2	2/5 3/8	2/5 5/8

* Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
2) Noteering van 24 Maart 1921.

NOTEERING VAN ZILVER

Noteering te Londen		te New York	
9 April 1921.....	33 3/8	58 1/8	
2 „ 1921.....	32 1/2	56 3/8	
24 Mrt. 1921.....	32	57 1/4	
19 „ 1921.....	33 1/2	57 3/4	
10 April 1920.....	69	120 1/2	
12 April 1919.....	48 7/8	101 1/8	
20 Juli 1914.....	24 11/16	54 1/8	

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 11 April 1921

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 135.271.701,78 1/2 B.-bk. „ 15.502.919,63 1/2 Ag.sch. „ 70.829.958,03	f 221.604.579,45
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 15.394.486,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		15.394.486,—
Beleeningen incl. v. sch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 74.086.046,07 B.-bk. „ 16.855.575,35 1/2 Ag.sch. „ 113.805.902,41	f 204.747.523,83 1/2
Op Effecten	f 194.827.808,97	
Op Goederen en Spec.	„ 9.919.714,86 1/2	204.747.523,83 1/2
Voorschotten a. h. Rijk	„ 14.277.775,07 1/2	
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.219.880,— Muntmat., Goud „ 554.756.433,13	f 610.976.313,13
Munt, Zilver, enz.	„ 15.429.261,59	
Muntmat., Zilver	„	626.405.574,72
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 4.653.858,87 1/2 id. van 1/2 v. h. kapit. „ 3.873.652,87 1/2	8.527.511,75
Geb. en Meub. der Bank	„ 3.594.000,—	
Diverse rekeningen	„ 50.920.866,82	
		f 1.145.472.317,65
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	„ 1.048.328.850,—	
Bankassigtiën in omloop	„ 2.675.063,75	
Rek.-Cour. Het Rijk	f —	
saldo's: Anderen	„ 47.150.234,59	
Diverse rekeningen	„ 47.150.234,59	
		f 1.145.472.317,65

NED. BANK 11 April 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 407.028.171,56
Op de basis van 2/5 metaaldekking „ 188.397.361,90
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „ 2.035.140.856,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	3.403.568,09	
Buitenlandsche wissels.....		1.138.603,—
Beleeningen		14.972.979,19
Goud		10.057.188,05
Zilver		581.457,82 1/2
Bankbiljetten		10.740.660,—
Part. Rek.-Crt. saldo's.....		1.454.792,56

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
11 April 1921.....	610.976	15.429	1.043.329	49.825
4 „ 1921.....	621.034	16.011	1.054.070	51.047
29 Mrt. 1921.....	621.034	16.687	1.036.816	44.069
21 „ 1921.....	636.119	17.831	1.025.268	45.475
14 „ 1921.....	636.119	18.525	1.037.984	53.801
10 April 1920.....	634.516	10.749	1.049.693	121.016
12 April 1919.....	667.070	8.851	1.020.674	90.518
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
11 April 1921	221.605	81.000	204.748	407.028	57
4 „ 1921	218.201	53.000	219.721	415.256	58
29 Mrt. 1921	192.699	53.000	215.637	420.779	59
21 „ 1921	190.858	50.000	207.826	439.009	61
14 „ 1921	203.395	53.000	210.838	435.495	60
10 April 1920	252.638	177.000	196.625	410.609	55
12 April 1919	140.327	94.000	200.495	453.290	61
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1/2	75

1) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	4 April 1921	11 April 1921
Aan schatkistpromessen..	f 478.380.000,—	f 472.360.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 53.000.000,—	„ 81.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 64.744.000,—	„ 64.744.000,—
Aan zilverbons	„ 47.352.228,—	„ 45.970.715,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
2 April 1921.....	***	***		472.500
26 Mrt. 1921.....	***	***		467.000
19 „ 1921.....	***	***		468.000
26 Febr. 1921.....	225.507	10.846	336.749	137.551
19 „ 1921.....	224.897	10.617	341.583	135.012
12 „ 1921.....	225.053	10.470	344.600	126.060
5 „ 1921.....	225.127	10.238	344.426	120.433
3 April 1920	182.731	4.311	315.543	92.072
5 April 1919	127.009	10.530	211.469	123.992
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
2 Apr. 1921		227.000		***	143.000	***
26 Mrt. 1921		223.000		***	143.750	***
19 „ 1921		225.000		***	143.250	***
26 Febr. 1921	37.119	31.321	114.921	29.208	141.739	50
19 „ 1921	35.001	30.754	122.011	34.963	140.414	49
12 „ 1921	34.551	25.414	119.444	43.221	141.622	50
5 „ 1921	34.629	24.642	122.657	44.682	142.636	51
3 Apr. 1920	16.307	21.636	144.773	27.3.8	105.712	44
5 Apr. 1919	8.500	20.832	78.731	8.515	70.880	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 1/2	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekening ¹⁾
26 Febr. 1921 ..	1.133	2.221	804	2.025	320
19 " 1921 ..	1.231	2.172	830	2.011	163
12 " 1921 ..	1.232	2.243	1.012	2.158	192
5 " 1921 ..	1.232	2.259	915	2.175	74
29 Jan. 1921 ..	1.233	2.215	1.133	2.176	197
22 " 1921 ..	1.233	2.226	1.064	2.175	260
28 Febr. 1920 ..	1.050	1.639	968	1.749	278
1 Mrt. 1919 ..	948	1.692	847	1.803	115
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
6 April 1921	128.348	129.215	342.560	28.500	310.944
30 Mrt. 1921	128.348	129.905	343.826	28.500	311.334
23 " 1921	128.327	129.535	342.312	28.500	311.281
16 " 1921	128.325	128.106	338.086	28.500	305.397
7 April 1920	112.145	106.811	335.372	28.500	313.370
9 April 1919	85.090	74.957	335.325	28.500	318.068
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
6 Apr. '21	31.698	114.147	21.495	124.212	17.583	12,07
30 Mrt. '21	26.004	102.909	23.047	114.634	16.894	12,27
23 " '21	24.000	101.022	22.983	101.169	17.241	13,90
16 " '21	23.524	102.077	18.910	107.269	18.669	14,80
7 Apr. '20	59.049	93.550	24.978	133.708	23.784	15,—
9 Apr. '19	58.031	77.624	30.309	116.292	28.582	19,50
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ³ / ₈

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circu-latie	Dek-kings-perc. ¹⁾
31 Mrt. '21	1.100.616	1.091.604	23.836.278	69.417.228	36
23 " '21	1.100.621	1.091.806	23.366.173	67.647.934	36
15 " '21	1.100.492	1.091.809	22.947.266	67.484.759	36
7 " '21	1.100.048	1.091.613	22.732.952	67.907.828	35
31 Mrt. '20	1.134.338	1.091.453	13.720.502	45.169.780	34
31 Mrt. '19	1.915.993	1.906.690	6.732.155	25.490.489	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
31 Mrt. 1921	66.802.639	28.042.673	31.068.300	23.780.100
23 " 1921	53.851.178	16.095.982	33.624.000	23.311.400
15 " 1921	53.398.423	20.967.890	33.404.400	22.890.200
7 " 1921	55.228.423	15.873.047	33.454.300	22.678.600
31 Mrt. 1920	44.575.764	18.498.429	27.786.800	13.935.100
31 Mrt. 1919	30.177.273	14.502.943	17.872.600	6.724.800
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal- en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bank-biljetten	Rek. Crt. saldt
15 Nov. '20	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandse goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
7 Apr. '21	5.504.629	1.948.367	267.959	***	26.400.000
31 Mrt. '21	5.504.213	1.948.367	267.320	643.509	26.200.000
24 " '21	5.503.910	1.948.367	265.408	643.174	25.900.000
17 " '21	5.503.743	1.948.367	264.930	646.482	25.800.000
8 Apr. '20	5.585.259	1.978.278	243.948	707.089	25.300.000
10 Apr. '19	5.545.014	1.978.308	311.425	789.655	22.150.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uit-gestelde Wissels	Belee-ning	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Particullieren	Rek. Crt. Staat.
	2.801.339	215.044	2.230.287	38.695.618	3.055.180	75.887
3.051.904	266.663	2.177.038	38.435.078	3.066.121	37.174	
2.859.119	275.861	2.198.565	38.132.816	3.103.963	39.663	
2.868.943	300.679	2.209.240	38.245.394	3.087.596	64.268	
2.171.012	572.074	1.804.891	37.507.316	3.204.188	462.079	
924.743	931.967	1.232.172	33.998.163	2.879.581	41.185	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldt	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc	Binn. wissels en beleen.	Circu-latie	Rek. Crt. partit.
7 Apr. '21	333.615	84.653	480.000	827.532	6.086.768	486.492
31 Mrt. '21	330.620	84.653	480.000	869.461	6.104.823	515.692
23 " '21	328.238	84.653	480.000	879.696	6.022.096	602.385
17 " '21	328.963	84.653	480.000	857.648	6.033.654	535.788
8 Apr. '20	358.744	84.955	480.000	728.905	4.991.765	1.287.634

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circula-tie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
18 Mrt. '21	2.206.039	1.425.536	—	209.250	2.962.880
11 " '21	2.187.906	1.405.414	—	210.018	3.005.840
4 " '21	2.163.090	1.402.238	—	212.673	3.042.611
25 Febr. '21	2.140.313	1.392.874	—	216.686	3.051.706
19 Mrt. '20	1.934.581	1.273.869	112.781	125.745	3.047.133
21 Mrt. '19	2.140.842	1.238.408	5.829	67.736	2.510.687

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dek-kings-perc. ¹⁾	Percent. Goud-dekking circula. ²⁾
18 Mrt. '21	2.347.699	1.774.635	101.058	51,0	60,6
11 " '21	2.515.058	1.843.726	101.003	50,9	59,9
4 " '21	2.505.509	2.269.918	100.865	50,8	59,3
25 Febr. '21	2.566.757	2.279.019	100.790	49,9	58,1
19 Mrt. '20	2.670.913	2.625.851	90.958	43,5	48,3
21 Mrt. '19	2.143.463	2.565.949	81.612	51,6	63,3

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver, etc., en de opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's.	Waarvan time deposits
11 Mrt. '21	824	15.976.114	1.302.232	13.486.100	2.910.392
4 " '21	824	16.053.132	1.279.101	13.529.235	2.919.818
25 Febr. '21	826	16.107.849	1.296.808	13.524.730	2.908.663
18 " '21	826	16.097.444	1.293.847	13.602.290	2.907.210
12 Mrt. '20	808	15.371.381	1.436.486	14.314.860	2.563.893
14 Mrt. '19	771	14.416.750	1.292.165	12.597.610	1.658.431

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 11 April 1921.

Nog steeds heeft de internationale markt onder den invloed gestaan van het geweldige arbeidsgeschil, dat in het Britsche Rijk is ontstaan en dat daar moet worden uitgestreden. Het conflict tusschen mijnwerkers en mijnneigenaars is ver uitgegroeid boven de gewone moeilijkheden, die vooral in de laatste jaren schering en inslag zijn bij iederen tak van industrie. Er is, volgens sommigen, thans in Engeland voor het eerst een grootscheeps georganiseerde poging op touw gezet, om een industrieel geschil dienstbaar te maken aan de doorvoering van politieke verlangens, ja, er heerscht een algemeen gevoelen, dat de economische eischen der mijnwerkers naar voren geschoven zijn om de politieke verlangens te kunnen maskeeren. Op het oogmerk, waarop dit overzicht wordt samengesteld kan nog niet worden gezegd, welken loop de gebeurtenissen zullen nemen, vooral niet, wijl nog conferenties tusschen Regeering en arbeiders-afgevaardigden moeten plaats vinden en mede, omdat er wel eenige oneenigheid schijnt te bestaan tusschen de arbeiders-bonden der zoogenaamde Triple Alliantie (de mijnwerkers, spoorweg- en transportarbeiders). Voor zeer velen is het thans toegepaste middel veel te radicaal en het laat zich derhalve ook voorzien, dat bij voortzetting van het conflict er een scheiding tusschen de werknemers onderling zal ontstaan, die verstrekende gevolgen voor de geheele economische ontwikkeling van Engeland zou kunnen hebben.

Teekenend is in dit geval, hoe krachtig de beurs te Londen tegenover het gebeuren staat. Wel zijn hier natuurlijk reacties voorgekomen, doch niet alleen was van een paniek geen sprake de meest vage aanduidingen omtrent komende conferenties of berichten uit het buitenland waren voldoende een uitermate vasten ondertoon te doen ontstaan. Alleen de Engelsche valuta heeft zich niet kunnen handhaven; het Pond Sterling is gedurende de afgelopen week gevoelig geaffecteerd, doch ook hier was het vooruitzicht op de besprekingen tusschen Regeering en arbeiders reeds voldoende, om een relatief aanmerkelijk herstel te voorschijn te roepen.

Te Parijs is de beurs doorlopend vrij vast gebleven. De nog steeds, in zuiver financieel opzicht althans, eenigszins preciaire toestand van de Fransche Republiek doet ieder conflict in het buitenland, waardoor de mogelijkheid van tijdelijke stagnatie der concurrentie bestaat, treden in het licht van een voordeel voor Frankrijk zelve, hetwelk de publieke opinie op gunstige wijze beïnvloedt. Hierbij kwam in de afgelopen week de zeer agressieve redevoering van Minister Briand, agressief tegenover Duitsland, waardoor niet slechts het Fransche volksgevoel werd bevredigd, doch waarbij de mogelijkheid in het vooruitzicht werd gesteld binnen afzienbaren tijd, door het toepassen van verdere „sancties”, van den erfvijand aanmerkelijke bedragen te verkrijgen. In hoeverre de door deze rede van den Minister opgewekte hoop zal worden verwezenlijkt, dient te worden afgewacht, doch in ieder geval heeft de beurs te Parijs er de directe voordeelen van getrokken. Er was geld beschikbaar om vrijwel alle fondsen te koopen, doch vooral die, welke door bepaalde omstandigheden in het buitenland aan de Seine in groote posten werden aangeboden. Van deze worden hier allereerst gereleveerd aandeelen Royal Dutch, die vrijwel op geen enkelen dag zoo laag gedaald zijn, als de koers te Amsterdam, omgerekend tegen den Franschen wisselkoers, had kunnen doen verwachten. Bovendien waren mijnwaarden gevraagd.

Te Berlijn heeft aanvankelijk een optimistische toon de leiding gehad, speciaal voor enkele industriele waarden, als aandeelen in Chemische ondernemingen, electriciteitsaandeelen, montaanwaarden, enz. Het tekenende hiervan is, dat deze rijzing niet in verband stond met aankopen door het buitenland, noch met groote variaties in de vreemde valuta's, zooals vroeger zoo vaak het geval is geweest. De oorzaak moet eerder worden gevonden in de algemeene gedachte, dat het tijdstip voor herziening van de vredesbepalingen, speciaal die van de jongste Londensche conferentie, nabij is gekomen. Door welke voorvallen men die gedachten koestert, valt niet na te gaan, doch het is een feit, dat men halsstarrig aan die denkbeelden vasthoudt. Af te wachten blijft of ook hier niet de wensch de vader van de gedachten is geweest. In ieder geval is het opmerkelijk, dat na de rede van Minister Briand plotseeling een inzinking op de Berlijnsche beurs heeft plaats gehad. Ook deze is echter weder spoedig geremd, doordat de maatregelen, door de Amerikaansche Regeering genomen ten aanzien van den export naar Duitsland, een meer intensief handelsverkeer in het vooruitzicht stellen.

De Engelsche mijnwerkers-staking heeft hier niet al te veel invloed uitgeoefend.

Te New York is de stemming eenigszins verdeeld geweest, doch over het algemeen was zij niet lusteloos. Alleen aandeelen Koninklijke Petroleum Mij. hebben hierop een uitzondering gemaakt, voor het grootste gedeelte door aanbod vanuit Amsterdam. Industriele waarden echter waren niet eens op groote schaal aangeboden, ondanks den ongunstigen staat van onuitgevoerde orders der Steeltrust en de mededeeling, dat de fabrieken der Trust nog slechts op 40 pCt. capaciteit werken. Het gevolg van één en ander zal vermoedelijk moeten zijn een drastische verlaging der staal-prijzen, waardoor wellicht wat opleving in dezen tak van industrie zal kunnen ontstaan. Althans, indien de toestand in het spoorwegverkeer eenigszins verbetert. Misschien is dit te verwachten door de maatregelen, door den vroegeren „food-controller” en tegenwoordigen Minister van Handel in de Vereenigde Staten, den heer Hoover, te nemen. Een zijner eerste Regeeringsdaden is geweest het opheffen der bepaling, dat exporten naar Duitsland niet door den War Finance Board gefinancierd mochten worden, omdat de vrede tusschen beide landen nog niet formeel is geteekend. Tengevolge van deze opheffing is onmiddellijk een uitvoer van 15.000 balen katoen naar Duitsland en naar Tsjechoeter hand genomen. Dit is o.a. één der redenen geweest, waarom de Duitsche beurzen een vrij vaste houding aan den dag hebben gelegd, zooals hierboven reeds gereleveerd.

Nog op andere wijze wordt overigens de uitvoer vanuit Amerika bevorderd. In dit verband zijn verschillende maatschappijen opgericht, die ten doel hebben het financieren van den export ter hand te nemen. Hier ter plaatse zijn reeds vroeger diverse instellingen met name genoemd, o.a. de American International Corporation, de International Banking Corporation, enz. die echter in den laatsten tijd hunne werkzaamheden zeer sterk hebben uitgebreid.

Te onzent is de markt voor staatsfondsen vrij stabiel gebleven. In het midden der berichtperiode viel er een geringe inzinking te constateeren, vermoedelijk in verband staande met den eenigszins stroeveren toestand van de geldmarkt, doch toen tegen het einde ook deze situatie veranderde, wijzigde zich het aspect op de markt voor inheemsche staatspapieren. Inmiddels zijn de variaties toch alle binnen zeer enge grenzen gebleven.

Van buitenlandsche staatsfondsen viel de aandacht op China Goud, welke voor buitenlandsche rekening gevraagd waren.

		5 Apr.	8 Apr.	11 Apr.	Rijzing of daling.
5	% Ned. W. Sch. 1918	87	87 ¹ / ₂	86	— 1
4 ¹ / ₂	% „ „ „ 1916	86 ⁹ / ₁₀	85 ¹⁵ / ₁₀	87	+ ⁷ / ₁₀
4	% „ „ „ 1916	77 ¹ / ₁₀	77 ¹ / ₈	77 ¹ / ₁₀	
3 ¹ / ₂	% „ „ „	69	68	68 ¹ / ₈	— ⁷ / ₈
3	% „ „ „	58 ⁷ / ₈	58 ¹ / ₁₀	58 ³ / ₈	— ²⁵ / ₈₂
2 ¹ / ₂	% Cert. N. W. S.	49 ¹⁵ / ₁₀	49 ¹ / ₄	49 ¹ / ₄	— ¹¹ / ₁₀
5	% Oost-Indië 1915	90	90 ³ / ₄	90 ³ / ₄	+ ³ / ₄
6	% „ „ 1919	94 ⁷ / ₁₀	94 ¹ / ₂	95 ¹ / ₄	+ ¹³ / ₁₀
4	% Oostenr. Kronenrente	3 ¹³ / ₁₀	3 ¹³ / ₁₀	3 ¹³ / ₁₀	
5	% Rusland 1906	7 ³ / ₄	7 ³ / ₄	7 ³ / ₄	
4	% Rusl. bij Hope & Co.	7 ⁵ / ₈	7 ⁵ / ₈	7 ¹⁵ / ₁₀	+ ⁵ / ₁₀
4 ¹ / ₂	% China Goud 1898 ..	60 ³ / ₄	60 ¹ / ₈	60 ¹ / ₂	— ¹ / ₄
4	% Japan 1899	54 ¹ / ₄	54	52 ¹ / ₈	— 2 ¹ / ₈
4	% Argentinië Buitenl..	53 ³ / ₄	53 ³ / ₄	53 ³ / ₄	
5	% Brazilië 1895	52 ³ / ₄	52 ³ / ₄	52 ³ / ₄	
7	% Staatspoor	103 ³ / ₄	103 ³ / ₄	103 ⁷ / ₈	+ ¹ / ₈
7	% Amsterdam	100 ¹ / ₄	100 ¹ / ₄	100 ¹ / ₄	

De aandeelen-markt heeft over het algemeen een tendens vertoond, die somtijds slechts weinig van een paniekstemming verschilde. In alle afdelingen was een zeer flauwe stemming overheerschend, welke door verschillende oorzaken in het leven is geroepen. In de eerste plaats was het de mijnwerkersstaking in Engeland, die ook in ons land visioenen van zeer ver doorgevoerde arbeidsmoeilijkheden naar voren bracht niet alleen, doch welke in uitzicht stelde een stokken van den regelmatigen handel met het Britsche Rijk, een duurder worden van steenkolen, moeilijkheden voor de scheepvaart, enz. Vervolgens waren er bona-fide liquidaties op vrij groote schaal, die enkele speciale aandeelen-rubrieken omhoog hebben gedrukt, o.a. Tabaks-aandeelen, doch waardoor ook liquidaties in andere markt-afdeelingen te voorschijn werden geroepen. En ten slotte kwamen hierbij aanvallen, van de contramine-partij, die door haar blanco-verkopen in een vrijwel gemoraliseerde markt gemakkelijk spel had. Eigenlijk moet hier niet worden gesproken van een contramine-„partij”, omdat dit woord een zekere organisatie onderstelt, die aan de Amsterdamsche markt, althans tot het uitvoeren van

Noteringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Ayres			Soorten	11 April 1921	4 April 1921	11 April 1920
	Tarwe Maart	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Mei	Lijnzaad Mei				
9 Apr. '21	—	60,—	39 ¹ / ₈	16,70	8,25	13,65	Tarwe*	19,50	20,—	34,50
2 „ '21	137 ⁴)	59 ⁷ / ₈	41 ³ / ₄	17,15 ³)	8,25 ³)	14,80 ³)	Rogge (No. 2 Western) ¹)	21,75	21,50	27,75
9 Apr. '20	226	166 ³ / ₄	95 ³ / ₄	19,65	9,80	28,10	Mais (La Plata)	270,—	270,—	385,—
9 Apr. '19	226	156 ¹ / ₂	68—	11,—	5,45	19,50	Gerst (48 lb. feeding) .. ²)	275,—	275,—	450,—
9 Apr. '18	220	127 ¹ / ₂	75 ³ / ₈	12,60	5,05	24,25	Haver (38 lb. white cl.) .. ⁴)	16,25	16,50	22,—
20 Juli '14	82 ¹)	56 ³ / ₈ ¹)	36 ¹ / ₂ ¹)	9,40 ²)	5,38 ²)	13,70 ²)	Lijkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ³)	172,50	180,—	225,—
							Lijnzaad (La Plata)..... ⁴)	300,—	365,—	850,—

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per 23 Mrt. ⁴) per Mei.

¹) p. 100 K.G. ²) p. 2000 K.G. ³) p. 1000 K.G. ⁴) per 1960 K.G. ⁵) Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	4 Apr./9 Apr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	4 Apr./9 Apr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	1921	1920
Tarwe	23.108	235 882	141.185	—	6.613	20.717	242.495	161.902
Rogge	1.034	30.073	—	—	—	—	30.073	30.073
Boekweit	164	1.254	2.500	—	500	—	1.754	2.500
Mais	19.489	259.533	103.286	—	19.242	18.924	278.775	122.210
Gerst	6.578	73.985	5.252	505	2.492	120	76.477	5.372
Haver	31	1.456	13.444	—	430	—	1.886	13.444
Lijnzaad	6.899	43 752	12.631	—	25.459	2.424	69.211	15.055
Lijnkoek	2.726	44.746	20.858	—	8.875	1.406	53.621	22.264
Tarwemeel	1.393	6.068	9.979	—	1.070	—	7.138	17.117
Andere meelsoorten	233	10.534	3.228	—	449	100	10.983	3.328

wel geruimen tijd onder tamelijke sterke pressie blijven staan.

Plata mais werd meer aangeboden voor nieuwe oogstposities en lagere prijzen werden geaccepteerd, doch de weerberichten bleven afwisselend, zoodat verschillende afladers zich huiverig toonden spoedige aflading te offereeren.

Donaumais werd slechts in geringe hoeveelheden aangeboden; in verband met het seizoen waardoor de Amerikaanse mais minder goed houdbaar is, trekt deze soort wel attentie.

Voor gerst bestaat tamelijk goede vraag, daar de voorraden in Europa over het algemeen gering zijn. Ook voor haver blijft belangstelling bestaan, zoowel voor goede Canadeesche soorten, als voor sommige goedkope kwaliteiten, die de Staten aanbieden. In Engeland blijft ook Platahaver belangstelling trekken.

De lijnzaadmarkt had een zwak verloop. De prijzen in Argentinië daalden voortdurend ofschoon de uitvoer op tamelijk ruime schaal plaats vindt. Veel van dit zaad is nog onverkocht en er bestaat in Europa weinig vraag voor. In het algemeen zijn de toestanden nog zeer onzeker in alle markten der oliehoudende zaden. De groote daling der prijzen heeft de meeste koopers ontmoedigd, vooral nu ook tengevolge van het zomerweer de koeken slecht te verkoopen zijn. De prijzen voor dit artikel daalden, tengevolge van den algemeenen drang tot verkoopen in verband met de lagere zaadprijzen. Ook de olieprijs hielden zich niet, en nieuwe „low records” werden bereikt. Groote voorraden bestaan nergens, behalve in Noord-Amerika, hetgeen wel aantoonst, hoe gedemoraliseerd de markt is, om toch bijna dagelijks lager te gaan. Er begint op latere levering eenige attentie van speculanten te komen.

Nederland. Ook deze week bestond hier weinig attentie voor tarwe. Duitsland bood eveneens slechts lage prijzen, zoodat slechts enkele zaken tot stand kwamen. Voor rogge komt meer vraag; de prijzen toonen neiging tot stijgen, tengevolge van de verhoogde vrachtprijzen.

Mais herstelde zich eveneens van den grooten val der vorige week. Toch blijft dadelijk leverbare mais nog beneden pariteit van Noord-Amerika en dientengevolge was het weer mogelijk niet onbelangrijke hoeveelheden naar Scandinavië te re-exporteeren.

Voor gerst was goede vraag tot eenigszins stijgende prijzen, vooral voor spoedige levering.

Ook voor haver bestaat meer belangstelling en tengevolge van de hooge vrachten moesten hogere prijzen besteed worden. Op de lagere prijzen ging af en toe in lijnzaad nog al wat om, maar ook hier geven de steeds lagere prijzen nog al eens aanleiding tot ontmoediging.

SUIKER.

Ten gevolge van de gunstige weersgesteldheid is men in de Europeesche bietsuiker-districten met het ge-

reedmaken der velden voor den nieuwen uitzaai flink gevorderd en is in gedeelten van Duitschland en Tsjecho Slowakije reeds de helft der met bieten te bebouwen oppervlakte aangeplant. De vroegtijdige uitzaai kan voor het gewas door verlenging van den groeitijd slechts van goeden invloed zijn. In Duitschland verschildt de uitbreiding van den aanplant in de verschillende districten nogal sterk en is een nauwkeurig overzicht ten gevolge van de onrustige binnenlandsche toestanden nog niet mogelijk; F. O. Licht neemt de toename in doorsnee over geheel Duitschland voorloopig met 15 pCt. aan.

In Tsjecho Slowakije, waar men thans voor den oogst 1920/21 op eene opbrengst van 680.000 tons rekent, bedraagt de geraamde uitbreiding van den aanplant 5/10 pCt., en in Oostenrijk, welk land thans slechts plm. 10.000 tons produceert, 40 pCt.

De Engelsche „Board of Trade”-statistiek over Maart wijst eene belangrijke toename der consumptie aan, hetgeen uit de volgende statistiek blijkt:

	Mrt. 1921	Mrt. 1920	Jan.-Mrt. 1921	Jan. Mrt. 1920
Import rietsuiker	58.372	89.570	197.850	251.367
„ biet	—	—	—	—
„ geraffineerd ..	51.333	12.566	54.628	69.957
Totaal.....	109.705	102.136	252.478	321.324
Voorraad in Entrepot ..	297.250	234.200	—	—
„ „ Raffinader.	26.600	26.750	—	—
Opbrengst „ ..	94.038	57.836	257.177	161.368
Totale binnenl. consump.	147.284	116.616	334.361	332.094
„ export ..	14	148	523	1.708

De zichtbare voorraden bedragen volgens F. O. Licht:

	1921	1920	1919	
Duitschland 1 Febr. ...	747.925	547.561	1.014.376	tons
Tsjecho Slowakye 1 Mrt. ...	510.368	366.114	375.000	„
Frankrijk 1 Mrt.	261.727	142.593	70.000	„
Nederland 15 Mrt.	131.332	72.125	71.679	„
België 1 Mrt.	151.016	72.097	70.943	„
Engeland 1 Mrt.	370.519	314.288	311.466	„
Totaal in Europa	2.172.887	1.514.778	1.913.464	tons
V. S. v. N. A. 24 Mrt. ...	113.060	111.440	41.125	„
Cuba, alle hav. 26 Mrt. ...	807.000	280.122	728.073	„
Totaal.....	3.092.947	2.206.340	2.682.664	tons

De suikermarkten waren in de afgelopen week kalm gestemd.

In Amerika was de kooplust zeer gering en liepen dientengevolge de noteringen langzaam maar gestadig terug: spot centrifugals tot 6,02, termijnlevering April tot 4,61, Mei 4,70, Juli 4,80, September 4,82.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1921	1920	1919	
Weekontvangst tot 2 April	125.000	141.173	192.509	tons
Tot. ontv. sed. 1 Dec.-2 Apr.	1.555.000	2.025.039	1.849.870	"
Werkende fabrieken	195	185	195	
Weekexport tot 2 April..	93.000	105.249	108.778	"
Tot. exp. sed. 1 Jan.-2 Apr.	778.000	1.378.702	1.035.822	"
Totale voorraad 2 April ..	833.500	616.046	811.806	"

De Londensche markt ondervond de uitwerking van de dalende tendens van New-York en werd hier de lusteloze stemming nog in de hand gewerkt door de zwaar op den handel drukkende staking in het mijnbedrijf. Op de 4 dezer heropende termijnmarkt werden de noteeringen dagelijks verlaagd en waren op 8 dezer 28/- voor Juni, 27/6 Juli/Augustus, 26/- September, 25/- October, basis ruwsuiker 96 pCt.

De Java-markt blijft verder in apathische stemming verkeeren en er vonden geen omzetten van beteekenis plaats.

In Nederland bleef de vraag voor binnenlandsche kristal gehandhaafd, terwijl voor ready Javasuiker ook tot den verlaagden prijs van f 41,— geen belangstelling getoond werd.

NOTEERINGEN.

Data	Amster- dam per loopeende maand	Londen			New York 96 pCt. Centri- fugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Juli/Aug.	Amer. Gra- nulated c.l.f. April/Mei	
6 Apr. '21	f —	Sh. 72/6	Sh. 30/-	Sh. 40/-	\$ cts. 6,02
30 Mrt. '21	„ —	72/6	30/-	40/3	6,27
6 Apr. '20	„ —	84/-	68/-	85/-	14,79
6 Apr. '19	„ —	64/9	29/3	—	7,28
11 Juli '14	„ 11 1/2	—	—	—	3,26

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	11 Apr. '21	4 Apr. '21	28 Mrt. '21	12 Apr. '20	12 Apr. '19
New York voor Middling ..	12,25 c	11,65 c	12,45 c	43,— c	28,35 c
New Orleans voor Middling	11,25 c	11,— c	11,50 c	41,50 c	26,25 c
Liverpool voor Fy Middling	— d	7,62 d	—, — d	28,87 d	17,88 d ¹⁾

¹⁾ 11 April 1919.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 8 April '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf-Havens..	3901	3744	2872
„ Atlant. Havens	1151	2624	1767
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1261	2662	1646
„ „ 't Vasteland.	2539	2586	1839
„ „ Japan etc...			
Voorraden in duizendtallen	8 April '21	9 April '20	11 April '19
Amerik. havens.....	1421	1213	1246
Binnenland.....	1558	1134	1437
New York	120	42	79
New Orleans	405	349	413
Liverpool	991	1114	497

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 6 April 1921.

De algemeene toestand, die veroorzaakt wordt door de staking in de kolenindustrie gepaard met de onzekere houding der spoor- en transportarbeiders, heeft een slechten invloed op zaken in het algemeen en ook de katoenmarkt ondervindt daarvan de gevolgen. De verkoopen zijn niet onbelangrijk, maar prijzen zijn nog al gedaald, speciaal in het begin van de week, hoewel daarna een kleine reactie heeft plaats gehad. In Egyptische katoen gaat weinig om, hoewel spinners beweren, dat prijzen eigenlijk iets vaster zijn.

Amerikaansche garens zijn weer wat flauwer in verband met de daling der ruwe katoen. Weverijen schijnen nog al wat in ringboams en weft te koopen, maar over het algemeen gaat er toch niet veel om. Er zijn enkele aan-

vragen aan de markt in 40er mule voor Calcutta, hoewel ook daarin de limites meestal te laag zijn, terwijl voor Madras hetzelfde geldt. Bombay heeft iets gedaan in gewijnde Egyptische garens, doch over het algemeen gaat er ook in Egyptische garens weinig om.

De groote beroering in de industrieele wereld ten gevolge der kolenstaking en de vrees, dat deze zich verder uit zal breiden, maken het moeilijk eenige definitieve berichten te geven omtrent den toestand in de doekmarkt. Men kan alleen zeggen, dat tot de staking nog al wat aanvragen van verschillende markten binnenkwamen, speciaal van Calcutta. Prijzen van dhooties en Jaconets, waarin nog al wat gedaan is, waren bepaald vast. Enkele weverijen dachten er over hun fabrieken weer in gang te zetten en over het algemeen was de toestand bepaald beter. Thans gaat er vrijwel niets om, daar men er de voorkeur aan geeft eerst de ontwikkeling der crisis af te wachten, alvorens orders te plaatsen.

30 Mrt. 6 Apr.	Oost. koersen.	30 Mrt. 6 Apr.
Liverpoolnoteeringen.	T.T. op Indië ...	1/3 1/4 1/3 1/2
F.G.F. Sakellaridis 17,50 17,00	T.T. op Hongkong	2/4 1/2 2/4 1/2
G.F. No. 1 Oomra 4,60 4,10	T.T. op Shanghai	3/1 3/1

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).
Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
9 April 1921	539.000	8.495	2.791.000	10.200	8 1/2
2 „ 1921	501.000	8.495	2.840.000	10.000	9 1/16
26 Mrt. 1921	1)	1)	1)	1)	1)
9 April 1920	307.000	2)	2.865.000	2)	16 7/16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli
9 Apr. 1921	63.000	2.362.000	145.000	8.622.000
9 Apr. 1920	62.000	1.981.000	33.000	3.714.000

¹⁾ Feestdag. ²⁾ Niet genoteerd.
³⁾ Nominaal 15.200 tot 14.200.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 April 1921, in duizenden balen.

	1921	1920	1919	1918	1914
Voorraad in Europa ..	1.966	2.042	684	2.461	8.167
Stoomend { Brazilië ..	550	531	1.984	163	450
{ Oost-Indië ..	17	—	107	?	24
n. Europa { Ver. Staten	—	—	—	—	61
	2.533	2.573	2.775	2.624	8.702
Voorraad Ver. Staten	2.048	1.528	1.363	2.100	1.690
Stoomend { Brazilië ..	717	681	601	414	460
{ Oost-Indië ..	?	?	?	?	22
Ver. Staten	5.298	4.782	4.739	5.138	10.874
Voorraad in Rio	513	310	713	735	321
„ „ Santos ..	2.832	3.059	6.314	6.178	1.363
„ „ Bahia ..	44	23	33	80	59

Totaal	8.647	8.174	11.799	12.131	12.617
Op 1 Maart	8.807	8.737	11.641	12.557	12.802
	1920	1919	1918	1917	1913
Op 1 Juli	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling.

Aanbod in veiling bestond uit:

15999 36/2 en 20/4 kn. Java thee	1440	„ Sumatra thee
321	„ Java thee ligg. Rotterdam	
Totaal ..	17760, 36/2 en 20/4 kn. thee.	

Aanbod 1 Januari j.l. tot heden: idem 1920 idem 1919
 5 veilingen 3 veilingen 2 veilingen
 90816 kn. Java thee 56042 kn. 19205 kn.
 3484 .. Sumatra thee 5603 .. —
 Totaal .. 94300 kn. thee. 61645 kn. 19205 kn.

De stemming was iets beter dan in voorgaande veilingen, prima bladtheeën werden goed betaald evenals de zeer goede midden kwaliteiten. Ordinaire bladtheeën en iets beter liepen taxatie en enkele centen daar boven. Voor gebroken was eveneens meerdere attentie en waren de prijzen dooreen eenige centen hooger dan in de voorgaande veilingen. Dust, Fannings en zeer ordinair stelig gruis onveranderd.

Witpunt zonder vraag; van de aangeboden 48 en 20/4 kn. werden slechts 10/4 kn. afgedaan.

Onverkocht bleven 5650, 12/2 en 10/4 kn. thee.

De volgende veiling zal plaats hebben op Donderdag 28 April e.k., aanbod circa 1750 kn. thee.

Amsterdam, 7 April 1921.

RUBBER.

De markt verkeerde in de afgelopen week in zeer kalme stemming. De onzekere economische toestand, nog verhoogd door de staking in Engeland, blijft een beletsel voor transacties van eenige beteekenis.

Prijzen zijn wederom teruggelopen, de noteeringen zijn echter eenigszins als nominaal te beschouwen.

De noteeringen zijn: einde vorige week:

Prima Crêpe loco	58 1/2 c.	62 c.
" " Mei/Juni	59 "	63 "
" " Juli/Sept.	61 "	66 1/2 "
Smoked Sheets loco	48 1/2 "	54 "
" " Mei/Juni	49 "	55 "
" " Juli/Sept.	53 "	60 "

11 April 1921.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Laplata markt. Stemming stationnair, men heeft weer groote verkoopen genoteerd op basis van 35 gouden pesos. In verband met de stijging van den Sterling-koers zijn offerten in Engelsch geld 1 a 2 pCt. gemakkelijker. In Antwerpen zijn op de lage prijzen zaken tot stand gekomen, doch thans zijn de limites verhoogd en worden Rio de Janeiro huiden op basis van 18/19 cent aangeboden. Van de Rotterdamse markt kwamen ook enkele afdoeningen tot stand.

Van inlandsche huiden worden geen afdoeningen vermeld, zoowel bij de Clubs als bij de handelaren zijn nog vrij belangrijke voorraden.

Kalfsvellen. Na de verkoopen van de Amsterdamse Huidenclub werd nog bekend de verkoop van de Rotterdamse Huidenclub over de maanden September 1920 tot Maart 1921. De markt in Amerika blijft kalm gestemd en op hooger niveau kunnen geen zaken gedaan worden. Handelaren hier kochten de versche kalfsvellen tot iets hooger prijzen.

Rotterdam, 9 April 1921.

COPRA.

De markt opende deze week zeer flauw met dringend aanbod, vooral van Ceylon Copra. Tengevolge van de dekingsvraag en het vermeerderd aanbod uit Londen sluit de markt zeer vast met weinig verkoopers.

De noteeringen zijn thans:

Ned.-Ind./Str. f.m.s. loco	f 30,—
" " " " Februari/April	" 29,75
" " " " Maart/Mei	" 29,50
" " " " April/Juni	" 29,25
Ceylon f.m.s.	" 30,—

11 April 1921.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Cle. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
11 Apr. 1921..	nom.	69.5/-	163.2/6	20.13/-	25.15/-
4 " 1921..	nom.	68.2/6	154.2/6	19.7/6	24.-/-
12 Apr. 1920..	nom.	102.12/6	34.2/6	37.15/-	48.-/-
14 Apr. 1919..	nom.	75.15/-	222.10/-	24.10/-	35.10/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

INKLARINGEN.

IJMUIDEN.

Landen van herkomst	Maart 1921		Maart 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	22	21.025	8	11.076
Groot-Britannië	79	60.789	3	605
Duitschland	29	30.553	17	7.377
Noorwegen	—	—	3	1.214
Zweden	4	2.325	7	2.273
Denemarken	7	2.485	2	495
Finland	1	312	4	2.785
België	2	2.388	1	401
Frankrijk	14	11.370	3	1.694
Spanje	5	5.100	—	—
Portugal	1	526	2	896
Italië	1	1.146	—	—
Levant	2	2.683	2	2.419
Over W.k. Afrika	2	4.193	—	—
Achter-Indië	1	5.810	—	—
Ned. Oost-Indië	5	20.289	7	23.546
Vereen. Staten	8	20.614	3	11.209
Midden-Amerika	2	7.323	—	—
Ned. West-Indië	—	—	—	—
Ned. Antillen	6	10.270	4	7.141
Brazilië	—	—	6	15.762
Argentinië, Uruguay	6	34.028	—	—
Chili	1	1.989	—	—
Totaal	198	245.218	72	88.883
Periode 1 Jan. — 31 Maart	570	672.595	365	440.175
Nationaliteit.				
Nederlandsche	112	151.337	28	54.590
Britsche	48	66.423	32	9.929
Duitsche	20	6.329	1	4.650
Noorsche	4	4.449	1	344
Fransche	9	4.610	2	82
Zweedsche	3	2.157	1	431
Vereenigde Stat.	2	9.913	2	6.010
Andere	—	—	5	12.847
Totaal	198	245.218	72	88.883

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

VLISSINGEN.

Landen van herkomst	Maart 1921		Maart 1920	
	Aantal schepen	Bruto M ³ .	Aantal schepen	Bruto M ³ .
Binnenl. havens.	2	3.613	1	9.990
Groot-Britannië	26	186.208	22	131.400
Zweden	—	—	1	228
België	—	—	1	1.391
Italië, Bijleggers	5	1.559	5	3.116
Levant ¹⁾	32	14.443	27	14.744
M.-Am. Demerara	1	970	—	—
Totaal	66	206.793	57	160.869
Nationaliteit.				
Nederlandsche	40	191.860	23	141.390
Britsche	12	6.016	—	—
Duitsche	4	3.981	—	—
Belgische	9	3.966	1	1.391
Zweedsche	—	—	1	228
Deensche	—	—	5 ²⁾	3.116 ⁴
Vereen. Staten	—	—	27 ³⁾	14.744 ⁴
Lettsche republ.	1	970	—	—
Totaal	66	206.793	57	160.869

¹⁾ Zeesleepboten en bergingsvaartuigen. (B. Stofkoper.)

²⁾ Bijleggers. ³⁾ Sleepboten.

⁴⁾ Nederland, Engeland, België, Duitschland.

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	Maart 1921		Maart 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	33	13.883	15	4.234
Groot-Britannië	276	168.872	59	49.961
Duitschland	77	72.137	17	14.067
Noorwegen	37	61.523	6	2.879
Zweden	11	6.884	5	3.425
Denemarken....	6	3.322	5	4.651
Rusland-Oostz.h.	—	—	1	965
België	15	29.319	8	8.075
Frankrijk	103	86.294	39	35.260
Spanje	40	47.522	2	3.323
Portugal	2	835	1	—
Italië	15	36.385	—	—
Roemenië, Bulg.	6	12.023	—	—
And. Midd. Zeeh.	6	10.336	—	—
Senegal, Dakar..	3	3.037	—	—
Over. Wk. Afrika	5	9.070	1	164
Oostkust Afrika.	2	8.880	—	—
Zuid-Afrika	—	—	1	3.310
Voor-Indië	—	—	2	7.530
Achter-Indië ..	4	14.705	—	—
Ned. Oost-Indië	2	6.322	8	29.014
And. Aziat. hav.	9	36.837	1	1.235
Vereen. Staten..	46	196.927	18	62.025
Midden-Amerika	3	6.484	—	—
Brazilië.....	2	6.928	1	3.967
Argent., Uruguay	17	53.120	10	19.219
Chili	5	17.121	1	5.115
Totaal	725	908.766	201	258.424
Periode 1 Jan.— 31 Maart	2.101	2.746.676	1.031	1.260.997 ¹⁾
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	178	214.235	58	76.217
Britsche	226	267.173	35	52.712
Duitsche	102	46.373	36	10.281
Noorsche	37	40.451	11	15.058
Belgische	6	11.457	2	2.384
Fransche	72	61.920	31	29.586
Zweedsche.....	20	27.901	1	592
Deensche	14	19.817	7	8.253
Vereen. Staten..	37	136.281	9	36.737
Andere	33	83.158	11	26.604
Totaal	725	908.766	201	258.424

¹⁾ 1913, 2.653 schepen met 3.103.790 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

DORDRECHT.

Landen van herkomst	Maart 1921		Maart 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	1	135	2	1.361
Groot-Britannië	—	—	4	394
Duitschland	2	660	2	651
Totaal	3	795	8	2.406
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	1	135	4	1.535
Britsche	—	—	1	77
Duitsche	2	660	2	651
Fransche	—	—	1	143
Totaal	3	795	8	2.406

(Gerard Mauritz.)

Veertiendaagsch overzicht.

Door de staking in de kolennijnen in Groot Britannië is de regeeringscontrole op de scheepvaart weer in werking gesteld, al is het dan ook in minder sterke mate als gedurende den oorlog. De uitvoer van steenkolen is alleen maar op consent toegestaan, met als gevolg, dat het aantal stilliggende tonnage weer aanzienlijk is uitgebreid. Amerika, dat toch al druk bezig is om vasten voet te krijgen op de kolenmarkten, waar Engeland voor den

oorlog absoluut alleenheerscher was, krijgt een nieuwe kans om zich hechter te vestigen en dit gemakkelijker, daar er groote hoeveelheden goedkope steenkool in Amerika voor export beschikbaar zijn. De kolenvrachten van Amerika zijn echter slechts weinig vaster. Wel werden er booten afgesloten tot 25/- naar Gábraltar en 35/- naar Port-Said, doch het groote aantal opliggende booten verhindert een rijzing van eenige beteekenis. De vracht naar Rotterdam/Antwerpen is \$ 3,75—\$ 4,—, terwijl naar La Plata havens down-river nog niet veel meer dan 30/— is te bedingen.

De graanvrachten zijn zoowel in Noord- als Zuid-Amerika vaster. Van de Golf naar U. K. wordt tot 7/3 genoteerd en 8/— naar Griekenland. Van de Noordelijker havens naar U. K. is de vracht ongeveer 6/3 per quarter.

La Plata is vast voor prompte tonnage tot 40/— per ton, terwijl voor Juni belading veel vraag bestaat; veel meer dan 37/6 wordt voor die positie echter nog niet betaald.

Bombay noteert 20/- on deadweight.

Voor ertsverscheppingen vanaf de Middellandsche Zee bestaat weinig belangstelling, te meer waar het mogelijk is, dat de booten niet in Engeland gelost zullen worden.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
4/9 April 1921	—	—	—	6/3	40/—	40/—
28 M./2 Apr. 1921	—	—	—	5/10 ^{1/2}	37/6	37/6
5/10 April 1920	—	—	—	—	f 80.—	112/6 ¹⁾
7/12 April 1919	—	—	f 21.—	8/6 ¹⁾	280/—	62/8 ¹⁾
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ^{1/4}	1/11 ^{1/4}	12/—	12/—

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata R'toter	Rotterdam	Gothenburg
4/9 April '21	—	—	—	—	—	—
28 M./2 Apr. '21	8/—	18/6	17/3	—	—	—
5/10 April '20	45/—	62/6	75/—	—	—	—
7/12 April '19	54/—	47/6	47/6	45/—	f 10.—	Kr. 52 ^{1/2}
Juli 1914	fr. 7.—	7/—	7/3	14/6	3/2	4/—

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rtst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
	4/9 April 1921....	22/6	—	—
28 M./2 Apr. 1921....	22/6	—	—	37/6
5/10 April 1920....	—	—	—	—
7/12 April 1919....	75/— ¹⁾	75/— ¹⁾	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/—	22/3

¹⁾ Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Ooierige noteringen per ton van 1015 K.G.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Verschenen: . . .

Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,—. Gebonden f 4.75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van

f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hooghweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postchèque en girorekening No. 8408, Rotterdam,

